

Zalán Tibor

Amese marad

- jelenetek egy kocsmai terasról -

Szereplők

Amese - fiatal lány, 14-16 között

Vendel - kocsmáros, 50 körül

Sándor - mindenféle, valamivel 30 fölött

Piros - Sándor felesége, valamivel 30 alatt

Irmus - vénkisasszony, 40 fölött

Vica - fiatal lány, 20 fölött

Janika - fiatal fiú, 25 alatt

Helyszín

Lepukkant faluvégi ház, szürke kőporbevonatú fal, lepergett zománcú ablakok. A bejárat nyitva, színes műanyagcsíkok lengedeznek az ajtó légterében a legyek és a por ellen. Fekete-fehérre csempézett terasz terpeszkedik a kocsmá bejárata elé, ezen fog játszódni a történet. Tavaszi nap van, akár nyári is lehet. De mégis nyár. És talán nem is lehetne...

1. jelenet, amelyben az asztal összerakása elkezdődik

Vendel egy asztal alkatrészeit veszi számba, melyek egymás hegyén-hátán hevernek a terasz kövezetén. Ruházata jobb időkben elegáns pincérszerelés lehetett: fehér ing, fekete nadrág, oldalán fekete csíkkal. Lóg is, feszül is rajta. Fekete zokni, fekete cipő. Már-már elegáns. Tesz-vesz, de tevékenységének nincs iránya. Láthatóan várakozik valakire. Megcsörren a mobiltelefonja. Lusta mozdulattal nyúl az oldalán fityegő masinához, hasonló bágyadtsággal viszi a készüléket a füléhez.

VENDEL Vendel... Én, én... Mi van... Mi van? Nem értem... Vagy nem halom jól... Hogyan? Ki beszél? Nem ismerem magát... Nem hiszem el... Mi a faszom van? *(Leereszti a telefont.)* Mi van? Nem értem. *(Sándor és Janika érkezik. Komikusak így egymás mellett. Sándor erős testalkatú, falubikája alkat, roppant izmait szabadon hagyja a fehér atlétatrikó. Janika lilás-kékes suhogósban van, nyakig felhúzta a cipzárt a felsőjén. Mindkettejük lábán színes sportcipő.)* Mi van! Most kell jönni? Nem megbeszéltük, hogy kilencre itt vagytok nekem...

SÁNDOR *(a fejét vakarja, serceg)* Kilenc óra három perc, Vendel bácsi.

JANIKA *(a kisebbek fölbátorodásával Sándor mellé áll)* Kilenc óra két perc negyvenhat... negyvenhét... negyvennyolc...

VENDEL Mi van? Mit ketyegsz itt nekem? Ha megbeszéltük, akkor megbeszéltük. Egészre beszéltük meg. Itt várok rátok, hogy lesz terasz.

SÁNDOR Nem várt. Telefonált. Kivel telefonozott?

VENDEL Semmi közöd hozzá.

JANIKA Nem azért kérdezte.

VENDEL Te meg aztán tudod, miért kérdezte.

JANIKA *(zavarba jön, érzi, hogy túllőtt a célon)* Jól van, nem tudom. Velem meg mit izél? Szóltam egy rossz szót is?

VENDEL Már több rossz szót is szóltál. Jobb lesz, ha nekiálltok az asztalnak.

SÁNDOR *(visszafogja az alkatrészek felé mozduló Janikát)* Nem-e szíveségből csináljuk?

VENDEL Mi van?

SÁNDOR Mondom, nem-e szíveségből csináljuk.

JANIKA Akkor hogy csináljuk?

SÁNDOR Nem neked volt szólva. A Vendel bácsinak.

VENDEL Mi van? Figyelek. Beszélj, ha hozzám akarsz szólni!

SÁNDOR Hogy nem-e szíveségből csináljuk...

VENDEL Gondolom, abból.

SÁNDOR Akkor meg mit izél velünk? Ha szíveségből.

VENDEL Nem ízélek. Ott vannak a darabok. Lehet összerakni őket.

JANIKA *(Sándorhoz, halkan, hogy Vendel is hallja)* A telefon nyomta föl, fogadjunk.

VENDEL Mi van? Miféle telefon? Semmiféle telefon nem nyomott föl.

JANIKA Fogadjunk, hogy felnyomta...

VENDEL Te nyomsz föl.

SÁNDOR Engem meg a szaxafon.

VENDEL Mi bajod van a szaxafonnal?

SÁNDOR Hangos.

VENDEL Dugd be a füledet, ha zavar.

SÁNDOR Nem zavar.

VENDEL Most mondtad, hogy zavar.

JANIKA Nem azt mondta a Sanyi. A Sanyi azt mondta, hogy felnyomja az agyát.

VENDEL A szaxafon.

JANIKA Ja, a szaxafon.

VENDEL *(enged a hirtelen fölerősödött ellenhangulatnak)* Engem is fel szokott nyomni, hogy őszinte legyek.

SÁNDOR Na, tessék, aztán meg velem ízél. Őt is felnyomja.

VENDEL Nem ízélek veled. Rakjad már a részeket egybe!
(Rakják, vagy inkább rakosgatják.)

SÁNDOR A részekkel nincs baj. A szaxafonnal van.

JANIKA Nem is a szaxafonnal. Szerintem...

SÁNDOR Hát akkor mivel?

JANIKA A hangjával. Az nem ugyanaz. Mert ha nem fújja a szaxafont, akkor nincs baj vele. A csöndes szaxafon az égvilágon senkiben sem okoz zavart.

SÁNDOR *(egy pillanatig tétovázik, megpróbálja elrendezni magában, amit hallott, sikertelenül)* Ez igaz. De fújja. Az egy csöppet se csöndes szaxafon olyankor, ha fújja.

JANIKA Fújja. Főként éjszaka. És teli torokból.

VENDEL Teli torokból nem lehet a szaxafont fűjni. Azt úgy fújja, hogy közben kidagad a pofája. Arcból kell a szaxafont fűjni, kisfiam, nem torokból.

SÁNDOR Na, azért ne mondja így, hogy pofája van.

VENDEL Kinek van pofája?

SÁNDOR Hát... Amesének.

VENDEL Mindenkinek van pofája, Sándor fiam. Csak nem egyforma pofája van mindenkinek. Neked például nagy pofád van, a Janikának valamivel kisebb. Amesének pedig... neki még kisebb.

JANIKA Azt lehetne talán arcnak is hívni, annyira kicsinyke...

VENDEL Lehetne. Rakjad már, hogy haladjon.

SÁNDOR Halad ez, csak szar az alapanyag.

VENDEL Majd én megmondom neked, hogy mi... nem mondok én neked semmit se... csak rakjad...

(Rakják, vagy inkább rakosgatják.)

SÁNDOR Ha magát is fölnyomja, akkor miért nem rakja ki...

VENDEL Mi van? Mi közöd hozzá, hogy miért nem.

JANIKA Nem kell kirakni. Majd visszajönnek érte.

SÁNDOR Ja, mindjárt vége a háborúnak, aztán átjönnek érte.

(Fejével elmutat a határ felé.)

VENDEL De a szíveteken a sorsa!

SÁNDOR Nekem ugyan nem. Azért, mert azt mondtam, hogy rakja ki, miért lenne a szívemen a sorsa. Épp, hogy nincs a szívemen.

JANIKA Ne rakja ki. Mit pofázol te bele a Vendel bácsi dolgába, Sándor?

VENDEL Nehogy aztán már én fölöttem nyissatok ti vitát? Vagy mi van?

SÁNDOR Rakjuk, az van. Nem-e szívességből, ahogy kérdeztem.

JANIKA Roppant szívességből.

(Rakják, vagy inkább rakosgatják.)

JANIKA Alszik még?

VENDEL Nem, már ébren vagyok.

JANIKA Nem maga.

VENDEL Ki?

JANIKA Hát, nem maga.

VENDEL Ha nem én, akkor ki?

SÁNDOR Amesét akarja ez az ökör érdeklődni.

VENDEL Ne érdeklődj. Isztok valamit?

SÁNDOR Ez végre értelmes beszéd. Hozhat egy fröccsöt, tisztán.

VENDEL A Vendeléből?

SÁNDOR Abból hát. Nem-e szívességből csináljuk itt az asztalt?

JANIKA De, roppant szívességből. Nekem is hozzon egy fröccsöt tisztán, Vendel bácsi.

VENDEL Hozom.

(Rakják, vagy inkább rakosgatják.)

JANIKA Valamit titkolózik.
SÁNDOR Én is azt gondolom. Ráncolja a homlokát.
JANIKA Csúnyán ráncolja a homlokát.
SÁNDOR Amúgy se szép a Vendel bácsi homloka.
JANIKA Amúgy nem is csúnya... annyira.

(Vendel váratlanul tér vissza, alig várja, hogy a feszültségét levezethesse rajtuk. Pattog, mert jól esik neki.)

VENDEL Mi van? Mi van a homlokommal annyira?
SÁNDOR Semmi. Na, egészségünkre. Vagy nem-e szívességből csináljuk?
VENDEL Hagyd már el... legalább csinálnál valamit. De itt csak kérdezősködsz.
JANIKA Ha válaszolna, nem kérdezősködné.
VENDEL Mi volt a kérdés?
JANIKA Hogy fel van-e már.
VENDEL Fel vagyok.
SÁNDOR Nem maga, hanem Amese.
VENDEL Azt nem tudom. Éjszaka megint fújta a szaxafont.
JANIKA Akkor még biztosan alszik.

(Rakják, vagy inkább rakosgatják.)

SÁNDOR Nem biztos. Lehet, hogy ébren van, és fekszik az ágyban... a hasán...
VENDEL Mit fantáziálsz te arról, hogy Amese fekszik az ágyban és ébren van... a hasán...
JANIKA Nem fantáziál. Csak azt mondta, hogy lehet, hogy Amese már ébren van, csak még nem jött elő, mert fekszik az ágyban... a hasán...
VENDEL Hallottam, hogy mit mondott. És ha már ébren van, csak még nem jött elő, mert fekszik az ágyban, a hasán, akkor mi van?
JANIKA Akkor semmi sincs.
SÁNDOR Rakjuk.
VENDEL Az én gondom, nem a tietek.
SÁNDOR Micsoda? Nem-e szívességből rakjuk?
VENDEL Nem a rakás.
JANIKA Akkor mi?
VENDEL Amese.

(Rakják, vagy inkább rakosgatják.)

2. jelenet, amelyben Irmus kiderít dolgokat

Irmus halad el a terasz mellett, megáll, elhalad, visszatér, megáll, elhalad, visszatér... Vénlány, mozgása első pillantásra meghökkentő. Hol fürgén meglódul, hol reszketve botorkál. Ruhája ódivatú, sötét anyagon apró fehér virágminták. Széttaposott papucs a lábán. Erőt vesz magán, föllép a teraszra. A többiek úgy tesznek, mintha nem vennék észre az érkezését.

IRMUS Csak erre jártam.

VENDEL Jól tetted.

IRMUS De már megyek is.

VENDEL Isten áldjon.

(Nem megy. Most a teraszon dolgozókkal próbálkozik. Valakivel neki is próbálkoznia kell.)

IRMUS Rakjátok?

JANIKA Rakjuk.

SÁNDOR Rakjuk. Nem-e szívességből, csak mondja meg neki, Vendel bácsi.

VENDEL Szívességből.

IRMUS Csak kapnak érte valamit.

SÁNDOR Fröccsöt tisztán.

IRMUS Tudok segíteni valamit?

VENDEL Nem menni akartál éppen?

IRMUS De, éppen menni. Csak gondoltam, ha megakadtok...

SÁNDOR Mibe'? A rakásba'?

JANIKA Abba' mi nem akadunk meg.

(Rakják, vagy inkább rakosgatják.)

VENDEL Egy fröccsöt? Tisztán?

IRMUS Korán van még ahhoz, te Vendel.

VENDEL Akkor majd később.

IRMUS *(Irmus veszélyt érezve nyomul hozzá, Vendel húzódik)* De most vagyok itt...

VENDEL Igaz. Most akkor iszol, vagy nem?

IRMUS Csak töltsd ki most. Aztán majd később megiszom.

(Vendel tölt neki, Irmus rögtön kiissza. Glugyog a torka.)

VENDEL Elég gyorsan telik nálad az idő.

IRMUS Telik. Jó a borod, Vendel.

VENDEL Vendel bora a legjobb a környéken.

SÁNDOR Ez már csak igaz.

JANIKA Nekünk meg nem tölt?

VENDEL Majd ha összeraktátok.
 JANIKA És közben? Meg nyeljük?
 SÁNDOR Janika igazságot formált az előbb.
 VENDEL Aki nem dolgozik, ne is igyon.
 SÁNDOR Nem-e szívességből rakjuk az asztalt?
 VENDEL Igaz. Igyatok ti is.
(Tölt nekik, isznak. Aztán rakják, vagy inkább rakosgatják.)
 IRMUS A tisztelendő úr asztala szebb.
 VENDEL Még szép.
 SÁNDOR Ez se lesz akármilyen.
 JANIKA Ha összerakjuk.
 IRMUS Hol van a lány?
 VENDEL Miféle lány?
 IRMUS Rakod a hülyét. Amese...
 VENDEL Mit akarsz már te is ezzel az Amesével?
 IRMUS Te csinálsz úgy, mintha a tiéd lenne.
 VENDEL Miért csinálnék úgy, mintha az enyém lenne?
 IRMUS Itt titkolódzol.
 VENDEL Mi van abban titok, hogy nem mondom, hogy hol van Amese?
 IRMUS Miért nem mondod, hogy hol van Amese?
 VENDEL Mi közöd neked ahhoz, hogy hol van Amese?
 IRMUS Nem a tied.
 VENDEL De, az enyém.
 IRMUS Csak itt hagyták, hogy vigyázz rá.
 JANIKA Majd jönnek vissza érte...
 SÁNDOR Ha vége a háborúnak...
 JANIKA Majd jönnek érte, vissza.
(Vendel leül, csak sokára szólal meg. A csöndje átmenetileg törhetetlen. Saját maga törheti.)
 VENDEL Nem jönnek.
 IRMUS Miért nem jönnek?
 VENDEL Mert nem tudnak.
 SÁNDOR Ha vége a háborúnak...
 JANIKA Akkor tudnak.
 VENDEL Nem tudnak.
 IRMUS Miért ne tudnának?

VENDEL Mert meg vannak halva.
(Értetlenül merednek rá, majd egymásra. Értelmetlen tekintetek.)

IRMUS Kik?

VENDEL A szülei.

SÁNDOR Hogy-hogy meg vannak halva?

VENDEL Úgyhogy... mit tudom én... az előbb, a telefon.

JANIKA Szóval, az volt a telefon.

VENDEL Az volt.

IRMUS Ki telefonált?

VENDEL Nem tudom. Nem értettem. Valaki. Telefonált.

SÁNDOR Mit telefonált?

VENDEL Most mondom. Hogy meg vannak halva. Az anyja is, az apja is.

JANIKA Szegény.

SÁNDOR Szegény.

IRMUS Szegény.

VENDEL Szegény.

(Rakják, vagy inkább rakosgatják.)

IRMUS Hát akkor marad.

VENDEL Marad.

IRMUS Hol marad?

VENDEL Hol maradna? Itt.

IRMUS Itt nem maradhat.

VENDEL Miért ne maradhatna?

IRMUS Mert nem a tied.

VENDEL De rám van bízva.

IRMUS Rád volt.

VENDEL Attól, hogy meg vannak halva, még rám van bízva.

(Irmus kidülleszti képzelt melleit, fel-alá járkal a teraszon. Még a csípőjén is ringat egyet-kettőt. Riszálni nem mer.)

IRMUS Anya kell neki.

VENDEL Te lennél az az anya?

IRMUS Én.

VENDEL Pont te. Akinek nincs is gyereke.

SÁNDOR Nem is volt.

JANIKA Meg férje se.

IRMUS Na és? Örökbe fogadom.

VENDEL Tudod, kit fogadsz te örökbe! Jobb, ha elhúzol végre innen, Irmus.

IRMUS *(keresi a szavakat, de nem találja őket. Végül fejét az ég felé fordítja, mint aki átkozódik vagy elnézést kér a fentiektől. Válasz híján kénytelen föltalálni magát.)* Perverz!

VENDEL Mit beszélsz?

SÁNDOR Hogy a Vendel bácsi...

JANIKA Perverz? No, szép, mondhatom, Irmus néni...

IRMUS Ismertem én a feleségét...

VENDEL *(szörnyen zavarba jön, nem leplez, indulatoskodik)* Beszélsz hülyeségeket, Irmus. Na, iszol még egyet?

IRMUS Csak töltsd ki!

VENDEL *(halkan, hogy a többiek is hallják)* Majd erről az örökbefogadásról beszélünk később.

SÁNDOR Ne hagyja már magát, Vendel bácsi!

JANIKA Ne mondják már magára, hogy perverz, a szentségit!

VENDEL Nektek nem volt lap leosztva. Rakjátok, és maradjatok csendben.
(Rakják, vagy inkább rakosgatják. Megszólal bent a szaxofon.)

JANIKA Felébredt.

SÁNDOR Hason nem lehet szaxafonozni.

VENDEL Kuss! Rakjátok.
(Rakják, vagy inkább rakosgatják. A szaxofon kis idő múlva elhallgat. Szakadatlan rakják tovább. Vagy rakosgatják. Inkább.)

3. jelenet, melyben Piros is tudomást szerez Amese maradásáról, sőt, Vica is szembesül a ténnyel

Piros érkezik, kifulladásra. Otthonka van rajta, meg piros harisnya. Haja festett vörös, kócos, amilyen az ápolatlan hosszú vörös hajak tudnak lenni. Formás teremtés, lehetett valamikor. Néhai bájai át- és felderengenek a játék során, kevés érdeklődést váltva ki a többiekben. Iramodik a teraszra, megáll a férje előtt.

PIROS Tudtam, hogy itt vagy.

SÁNDOR Tudhattad, mert mondtam, hogy jövök ide.

PIROS Ha nem mondd, akkor is tudom.

SÁNDOR Honnan tudod?

PIROS Hol lennél máshol, mint a kocsmában.

SÁNDOR Vendel bácsi! Most mondja meg, nem-e szívességből rakjuk, vagy szívességből.

VENDEL Szívességből.

PIROS Otthon is rakhatnál néha... szívességből... néha...

SÁNDOR Majd ha ráérek otthon is rakni, akkor rakni fogok otthon is.

(Rakják, vagy inkább rakosgatják. Piros észreveszi Irmust, köröz körülötte, a másik csak a szeme mozgásával követi a köröket.)

PIROS Szervusz, Irmus.

IRMUS *(a háta mögé rejti a poharat, csak az orra vereslik)* Szervusz, Piros.

PIROS Ilyen korán, Irmus?

IRMUS Mit ilyen korán, Piros?

PIROS Hát az ivás.

IRMUS Nem ivás, kis szívem, hanem egy kis csevely.

PIROS Kis csevely... három férfival...

IRMUS Nem lehet kis csevely... három férfival?

PIROS De lehet kis csevely... három férfival. Leülök én is.

IRMUS Akkor te is csevelyeghetsz egy kicsit.

PIROS Csevelyeghetek.

VENDEL Vendel bora?

PIROS Nincs is annál jobb. Csak töltse ki, Vendel bácsi!

VENDEL Ül le, Piros.

PIROS Már ülök.

VENDEL Mindegy. Jó kocsmáros így invitál. Szóval, ül le, Piros!

PIROS Köszönöm. Csak töltse ki.

IRMUS Hallottad?

PIROS Hallottam. Már ülök is.

IRMUS Nem azt. Ja, hát nem is hallhattad.

VENDEL Nem kéne rögtön elpletykálni mindent!

IRMUS Hát a Piros nem is tudhatja?

PIROS Mit nem tudhatok én?

SÁNDOR Miért ne tudhatná a Piros?

JANIKA Úgyis megtudja hamarosan mindenki.

VENDEL Azért nem kell úgy kapkodni a hírral.

PIROS Miről van szó?

VENDEL Semmi. Fecsegnék.

PIROS A kis szaxafonosról van szó, mi? Látom a zsíros pofájukon.

SÁNDOR Jó lenne nekünk is, nem, Piros?

VENDEL Mi van?

PIROS Mi van?

SÁNDOR Hát, ha nem jönnek érte...

PIROS Kik nem jönnek érte?

JANIKA Meg vannak halva... az apja meg az anyja... mind a kettő meg van halva a háborúban...

SÁNDOR Nem jönnek érte. Meg vannak halva.

VENDEL Rám van bízva.

IRMUS Magamhoz veszem, nem maradhat tovább egy fedél alatt egy...
férfival.

VENDEL Eddig maradhatott?

IRMUS Maradhatott, mert élt az apja.

JANIKA Meg az anyja.

PIROS És minek kellene nekünk az Amese?

SÁNDOR Hát, hogy is mondjam...

PIROS Te perverz állat.

JANIKA Az a Vendel bácsi.

VENDEL *(lendületből seggbe rúgja)* Anyád. Az a perverz állat.

JANIKA Ne tessék anyázni.

VENDEL Mi van? Rakjátok.

(Rakják, vagy inkább rakosgatják.)

PIROS Minek nekünk a lány?

SÁNDOR Hát, lánynak. Az igazat megmondva, örökbe fogadhatnánk.

PIROS Ne fektessük rögtön az ágyadba is, szívecském?

SÁNDOR Nem úgy... én... *(Nem látja értelmét a további szónoklatnak.)* hát jó, vigye el az Irmus néni.

PIROS Azt már nem. Nem viszi!

IRMUS Te nekem ne mondd meg, hogy mit csináljak és mit ne. Viszem.

VENDEL Nem viszed.

JANIKA Össze ne vesszenek már az Amesén!

VENDEL Te rakjad.

JANIKA Rakom.

SÁNDOR Piros, te meg hazamehetnél végre.

PIROS Most jöttem.

SÁNDOR Most se kellett volna.

PIROS Zavarlak, mi?

SÁNDOR Engem nem. De itt rakjuk.

JANIKA Már mindjárt készen is vagyunk.

PIROS *(megveti a lábát, arca is megvető)* Megvárom.

SÁNDOR Ne várd meg.

PIROS Megvárom. Látom, te is megvárod.

SÁNDOR Mit várok meg?

PIROS Hogy felkeljen az Amese.

SÁNDOR Menj már, hagyjál már ezzel engem már békén.

JANIKA Már csak ez hiányzott.

PIROS Mit szólsz bele?

SÁNDOR Énszerintem is mit szólsz bele?

JANIKA *(megbántódva a kettős érzéketlenségtől)* Nem arra mondtam.

SÁNDOR Akkor meg mire mondtad?

JANIKA Hogy Vicát látom errefelé... tartani.

VENDEL *(Vendel valódi indulattal csap az asztalra - a törölőruhával)* Azért nagygyűlés már ne legyen itt kora reggel!

JANIKA Akkor mondja neki, hogy nem jöhet be.

VENDEL Ilyet nem lehet mondani senkinek. Egy kocsmába mindenki bejöhet, ha ki vagyok nyitva.

JANIKA De még nincs kinyitva a Vendel bácsi.

VENDEL De a terasz nyitott.

JANIKA Ja, az igaz. A terasz az nyitott. Akkor meg csak hadd jöjjön.

SÁNDOR A te gyűrűs menyasszonyod, vagy nem?

JANIKA Ja. Gyűrűs. Jól áll neki. Mintha *rá* öntötték volna.

IRMUS *(a gyűrűtlenek tudományos fölényével)* A gyűrűt nem szokás *rá* önteni.

JANIKA Az övét szokás. Ért is maga a gyűrűkhöz, Irmus néni! Hát volt már magának valaha is gyűrűje?

IRMUS Miért ne lehetett volna?

JANIKA Most volt, vagy nem volt?

IRMUS Nem volt. De lehetett volna.

(Ebben maradnak. Késik a beígért gyűrűs Vica)

SÁNDOR Soká tart neki, amíg ideér.

JANIKA Lassan jön.

PIROS Biztos a gyűrűjét nézegeti járás közben.

JANIKA Aztat nézegetheti is, biztosan.

VENDEL Meddig rakjátok még?

SÁNDOR Nem-e szívésségből rakjuk, hogy itt siettet?

VENDEL Eszem ágában siettetni benneteket, csak valahogy már túl sokan vagyunk ezen a kis teraszon.

IRMUS Sok jó ember kis helyen is elfér.

VENDEL Sok jó ember.

(Senki sem érti magára a megjegyzést, nem romlik a kedv. Vica megáll a terasz szélén, nézi őket. Senki sem néz rá, tulajdonképpen senki nem néz senkire. Nyúlánk, szép lány a Vica, teltek a mellei, kerek a feneke, hosszú a combja, a haja, a tekintete. Könnyedén jár, szinte megdöglősen. Szoknyája lebben.)

VICA Csókolom! Sziasztok! Szia traktoros Janika!

JANIKA Elég csak Janika...

VICA Szia elég csak Janika!

JANIKA Esküszöm, bolond.

VICA *(hátról átöleli Janikát, ennek elől is van hatása)* Csak jó kedvem van. Baj?

JANIKA *(restelkedve eltolja magától a lányt, összegörnyed)* Dehogy. Csak itt szomorú bajok vannak közben, Vica.

VICA Ne mondd! Csak nem megpimpósodott a Vendel bácsi bora?

VENDEL Nem kéne ezzel viccelődni így!

VICA Akkor meg mi a baj?
(Valamennyien Janikára néznek, a tekintetekben kárörvendő biztatás.)

JANIKA Meghaltak az Amese szülei.

VICA Meg? Mind a kettő?

SÁNDOR Mind a kettő. Meg.

VICA Akkor most mi lesz vele?

PIROS Magunkhoz vesszük.

IRMUS Magamhoz veszem.

VENDEL Magamnál marad.

(Rakják, vagy inkább rakosgatják.)

VICA És te, Janika?

JANIKA Én mi?

VICA Te nem veszed magadhoz?

JANIKA Miért venném magamhoz?

VICA *(eltűnik a nyájassága, igazi nő, ahogy számonkér)* Azt hiszed, nem láttam?

JANIKA Mit nem láttál?

VICA Láttam.

JANIKA Mit láttál?

VICA Ült a traktorodon. Vagy nem ült?

JANIKA Ja, hát ült.

VICA És lógatta a meztelen lábát. Vagy nem lógatta?

JANIKA Lógatta.

VICA *(nagyot lök a fiún, aki szétrombolja az épp összerakott asztalrész)*
Dögölj meg, traktoros Janika.

JANIKA Még szerencse, hogy jó a kedved, Vica!

VICA Már nem annyira jó.

JANIKA Azért csak jobb, mintha rossz lenne.

VICA Annál jobb.

VENDEL Na, ebből elegendem van. Még kész sincs a terasz, de már mindenki ide jár intézni a családi drámáit.

(Rakják, és elkészülnek vele végre. Mindenki megkönnyebbül.)

SÁNDOR Kész az asztal. Nem-e megcsináltuk szívességből?

JANIKA Megcsináltuk.

VENDEL Akkor igyatok még egy fröccsöt, tisztán.

JANIKA Legfeljebb még egy fröccsöt...

SÁNDOR Tisztán.

(Isznak. Vendel Janikába karol, borús arccal félrevonja. A félrevonás végére az arc egészen baljós.)

VENDEL Janika. Akarok mondani valamit.

JANIKA Tessék mondani, Vendel bácsi.

VENDEL Csak azt akarom mondani, Janika, hogy te ne traktoroztasd máskor az Amesét a traktorodon.

JANIKA *(el akar húzódní, de Vendel vasmarokkal tartja. Janika arca eltörl a fájdalomtól.)* Csak úgy játékból volt.

VENDEL Játékból meg még inkább ne.

IRMUS *(ráncigálja el Janikától, sikertelenül)* Féltékeny vagy, mi, vén Vendel?

VENDEL Neked nincs dolgod a parókián, Irmus?

IRMUS Az én dolgom az én dolgom. Akkor is féltékeny vagy.

VENDEL Csak az illendőség kedvéért... meg ne lássam, még egyszer, megértettük egymást?

JANIKA Jól van, na.

VENDEL Mi van?

JANIKA Mondom, jól van, na.

VENDEL Az más. Akkor megbeszéltük. *(Elengedi Janikát. Amese jön, kis hálóingben. Vézna, de fejlett fiatal lány. Hosszú fekete haj keretezi sápadt arcát. A férfiaknak rajta marad a meztelen combokon a szemük, a nők ezt észreveszik.)* Na, felébredt a kislány.

PIROS Kislány...!

VENDEL Jót álmodtál, Amese? *(A lány bólint.)*

SÁNDOR Szaxszafonoztál az éjszaka, hallottam. *(A lány bólint.)*

IRMUS Éjszaka aludni szoktak, Amese. *(A lány bólint.)*

JANIKA Nagyon szépen szaxafonoztál, én is hallottam. *(A lány bólint.)*

VICA Hogy oda ne rohanjak! A traktoros Janika meg a szaxafon! Hogy állunk a portugállal, traktoros Janika?

(Janika úgy veti magát hátra, mint akinek a seggébe csíptek.)

JANIKA Ezt meg minek kell itt?

VENDEL Miféle portugállal?

VICA *(mímelt büszkeséggel felkacag)* Hát nem tetszenek tudni?

PIROS Nem.

VICA A traktoros Janika portugálul tanul.

IRMUS *(mint aki főbenjáró bűnről szerez tudomást)* A traktoros Janika?

VICA Az, a traktoros Janika. Tanulsz, vagy nem tanulsz? Mondd csak meg szépen, ha kérdeznak!

JANIKA Ja. Tanulok. Oszt mi van abban, ha tanulok?

PIROS Minek tanulsz portugált?

VICA Hogy elmenjen az egyetemre. *(Túlságosan hangosan röhög ahhoz, hogy jókedve legyen.)*

IRMUS *(a fokozódó bűn terhének átvállalása alatt)* A traktoros Janika egyetemre?

JANIKA Ja. Egyetemre. Portugál szakra.

SÁNDOR A traktoros Janika egyetemista lesz.

VICA A frászt. Nem fogják felvenni, mert nem tudja megjegyezni a szavakat.

JANIKA Ja. *(Két oldalról két ököllel veri a halántékát.)* Nem mennek a fejembe a szavak.

PIROS Akkor minek tanulsz?

JANIKA Hogy belemenjenek.

SÁNDOR Na, nem-e végeztünk mára? Köllene hazamenni, Piros...

PIROS *(alulról nevet bele a férje arcába)* Most, amikor fölébredt végre?

SÁNDOR Ne izélj, mert megint megcsúszol a lépcsőn...

VICA *(békítőleg belekarol, de azért tovább gyötri)* Mi is mehetnénk, traktoros Janika... hacsak nem akarod megint megtraktoroztatni az Amesét...

VENDEL A derekát töröm le!

IRMUS No, a hősszerelmes!

VENDEL *(barátságtalanul őszinte ajánlatot tesz)* Te is mehetsz már, Irmus.

IRMUS Megyek is. Megmondod neki?

VENDEL Még nem tudom.

IRMUS Mert ha megmondod neki, akkor mondd meg azt is, hogy én magamhoz veszem.

PIROS *(hátrafelé lépkedve kiabál, Sándor vonszolja)* Mi meg akkor örökbe fogadjuk.

VICA A traktoros Janika meg elhordogálja a traktorán a határban le s fel.

VENDEL Este felé nézzetek majd vissza. Megünnepeljük a teraszt.

PIROS Az jó lesz. Úgyis régen táncoltam már.

IRMUS *(savanyú rámenősséggel)* Én is benézek, ha már így meghívtál.

VENDEL Ha már így meghívtalak. Jöjjenek a fiatalok is!

JANIKA Itt leszünk, Vendel bácsi.

IRMUS *(közel furakodik Vendel arcához, de ez egyiküknek sem jó)* Most mondod meg neki?

VENDEL Mi van? Majd az én dolgom, hogy mikor mondom el neki.

SÁNDOR Nem-e végeztünk akkor? Isten áldja, Vendel bácsi, máskor is...

VENDEL Köszönöm, Sándor.

JANIKA Jól összeraktuk.

VENDEL Neked is, traktoros Janika.

JANIKA Máskor is, Vendel bácsi, isten áldja.

(Elmennek mind. Vendel ül az asztalnál, Amese áll a fal mellett.)

VENDEL Ülj le, Amese. *(A lány leül.)* Kellene, hogy este szaxafonozz a népeknek, amikor idejönnek. *(A lány tagadóan rázza a fejét.)* Így is jó. Amese, mondani akarok neked valamit. *(Előre hajol, mélyen a lány szemébe néz. Távolabb hegyek.)*

4. jelenet, később, melyben Irmus visszatér a teraszra, hogy Amesét megfaggassa a dolgok állásáról. Egyoldalú beszélgetésüket Piros érkezése zavarja meg

Amese az elmosott a poharakat rakosgatja. Valamilyen szomorú dalt dudorászik. Irmus feje kerül elő valahonnan, ő is dudorászik, de ő templomi éneket. Ezt a dalt Irmus a darab folyamán többször is feldudorássza, általában olyankor, amikor zavarban van, vagy, ha nem akar megszólalni. Utóbbi a ritkább.

IRMUS

Jé, csak nem dudorászgat a néma kislány. Egészen szép hangod van, kedves, mondták már? Na, ne hallgass el, meg ne ijedj az Irmus nénitől! Sejtettem ám, hogy tudsz beszélni... Rázod a fejedet. Na jól van, elhiszem. Nem tudsz beszélni... csak énekelni... azt sem, rendben, csak dúdolni. Különös adottság... Se beszélni, se énekelni, dúdolni meg éppenséggel... Ül csak ide, Amese, ide mellém! Kérdeznék valamit. Na, gyere, ülj már le, na, gyere már, ülj le, nem vagyok én itt vendég... (*Amese leül.*) Végre. Mondott neked valamit a Vendel bácsi? (*A lány tagadólag rázza a fejét.*) Azért valamit csak mondott, mióta itt vagy, nem? Mit rázod a fejedet egyfolytában? Honnan tudod, mire akartam az előbb rákérdezni, ha rá sem kérdeztem? Makacskodol? Isten nem szereti a megátalkodottakat, azt ugye, tudod... Azt hiszem, sejtéd, mire akarok rákérdezni... Hogy arról beszélt-e? Mit rázod a fejedet, most akkor tudod, miről kérdezek? (*Amese el akar menni, Irmus visszatartja a kezénél fogva.*) Jól van na, azért meg kell hagyni, derék lány vagy. Dolgos. Épp ilyen lány voltam én is fiatalon. Mit bámulsz, nem voltam én se mindig ilyen rozzant, mint most. Dolgos voltam, és... olyan kacagós, vagy milyen... hogy is mondják... Mi, nem hiszed? Nem baj. Mit mondtál, hol van Vendel? Ja, nem mondtál semmit. Holott a Vendel van valahol. Hol van a Vendel? Áruért ment el a Vendel? Értem. Maradj, nincs most dolgod. (*Amese mégis feláll, bort tölt neki.*) Látom, jó megfigyelő vagy, így iszom. Köszönöm, kedves. Szóval nem beszélt a Vendel a... telefonról? Hogy milyen telefonról? Hát, ha nem beszélt, biztos nem is nagyon fontos az a telefon. (*Dudorászgat.*) Aztán, mondd csak, Amese, jó neked itt? (*Amese bólogat.*) Szóval jó. Értem. Tudod is te, mi a jó, istenem. Akkor mondd meg nekem, mi a jó itt neked ezzel a morcos Vendel bácsival? Na, mi a jó? Nem lenne jobb inkább máshol? Nem, nem arra gondoltam, hogy hazamész... Mondjuk, ha nem egy magányos férfival laknál egy fedél alatt, fiatal lány létedre... A tisztelendő úr sem helyesli, megmondhatom neked. Éppenséggel van megoldás, kislányom, lakhatnál nálam is... és ott igazán lenne mit tenned, nem csak a vacak poharakat meg tányérokat sikálni... Hogy nem öl meg az unalom! (*Saját keserves életén - és elkövetkező mondandóján - meghatódik egy keveset.*) Tizenhárom éve ápolom szegény drága anyámat, akit az úristen megbénított az ő kifürkészhetetlen akaratából. Tizenhárom éve mellette, éjjel-nappal, vagy inkább se éjjelem, se nappalom... Nem lennék hálátlan... fizetnék érte neked... vagy odafogadnálak... akár

egy rokont... mint a lányomat... *(Amese hevesen rázza a fejét, tagadólag.)* Most meg mi van? Mit nem akarsz? Mi? Dolgozni? *(Csak azt fogja föl, hogy nem fogja föl.)* Mondtam, hogy megfizetem. Vagy, hogy nem akarnál lakni nálam ... Hát, nagyobb rend van ott, mint itt, meg tisztaság, meg élével a dolgok... nem egy kocsmá... *(Elhúzza a száját, túlságosan.)* A tisztességességről már nem is beszélve... Mondd, mi keresni valója van a kocsmában egy ilyen korú lánynak, mint te? Aztán, ha megfogdosnak részegen az emberek, a Vendel tán meg fog védeni? Az se különb, hát hiszen az is férfi. *(Lehalkul, hogy isten se hallja jól, amit most mond.)* Mert olyanok ám ezek, mind a férfiak, templomba nem, kocsmába folyton, és ha beisznak, dől belőlük a moslék... a trágárság... a verejtékszag... no, én csak mondtam, hogy meggondold...

(Piros kering a terasz felé. Mintha nem is oda igyekezne.)

PIROS Mit látok, kereng a varjú a kis béka fölött. És mindjárt be is kapja. Ham, így bekapja...

IRMUS Én meg kányát látok itten elközelegni. Az inkább szereti a békát. *(Görcsös ujjáival eljártassa a vadászatot.)*

PIROS Minek jött vissza ide suttyomban, Irmus?

IRMUS Mindenkinek lehet elülni a teraszon, ha úgy hozza a kedve.

PIROS Mindenkinek. Meg ajánlatokat tenni, mi? Lakjál nálam, meg ilyenek... *(Amese bemegy a kocsmába.)* Ez meg hova megy?

IRMUS Elijesztetted a rikácsolásoddal. Miféle ajánlatokról beszélsz, Piros?

PIROS Van fülem, meg hallom, amit beszélnek, meghallom, meg aztán itt is voltam a közelben.

IRMUS *(belehajol az arcába, kutakodón)* Hallgatóztál.

PIROS *(ha lehet, még fokozza a belehajlást)* Azt talán nem, de hallóztam, az talán igen. Kéne a lány, mi, Irmus néni? *(Felugrik, mutatóját vádlón a levegőbe szúrja, megforgatja benne.)* A nyomorék anyjuk mellé cselédnek, mi?

IRMUS Nem a te dolgod. Se az anyám.

PIROS De, de, de. Én ezt az egészet ám végiggondoltam.

IRMUS Nem néztem volna ki belőled.

PIROS Ki-e, nem-e ki, megmondom, ahogy van, nekem is kell a lány.

IRMUS *(meglepődést színlel, és előkészíti a szúrást)* Neked? Kell? Minek?

PIROS Lánynak.

IRMUS Meglepődve hallok. Milyennek?

PIROS Fogadottnak.

IRMUS Miért nem csináltatsz magadnak az uraddal, az úr rendelése szerint egy saját gyereket, ha annyira akarsz... magadnak gyereket?

PIROS *(akadozva beszél, szégyenkezve)* Mert nem lehet... nekünk gyerekünk... *magunkban.*

IRMUS Imádkoztál volna többet!

PIROS Elfelejtette tán, mennyit nyomtam a perselybe, és mégis hiába?

IRMUS *(Piros öle felé nyúl, de aztán idejében visszakapja a kezét)* A saját perselyedet nem kellett volna annak idején... annyira telitömetni... csak úgy... hogy aztán meg ki kelljen kaparni belőle azt a sok...

PIROS Na, aztán az ótvaros szájára lépek, ha nem áll le ezzel a süket-séggel! Éppen maga ne tudná, hogy az úr nem velem, hanem az én urammal rendelkezett úgy, hogy ne tudjon nekem gyereket... csinálni?

IRMUS Mondtam már, imádkozzál többet.
(Piros nem válaszol rögtön. Nehéz ilyesmire mit mondani.)

PIROS Én hiába imádkozom, ha a Sanyié nem alkalmas arra...

IRMUS Mesebeszéd. Ha mindenre jó az a derék nagy ember, akkor erre épp miért ne volna jó?

PIROS Biztos, mert az úr így akarta.

IRMUS És ha mégis a te méhedben van pusztaság, Piros?

PIROS *(Piros arcán ártatlan, angyali mosoly árad szét)* Abban csak ragyogás van, mondta is az orvos a városban, hogy abban csak ragyogás van...

IRMUS Az orvos is csak férfi. Biztos az is megvolt régebben neked...

PIROS Maga beteg, Irmus. Lehetne, ha csálnám a Sanyit...

IRMUS *(megértő önsajnálattal)* Itt? Kivel? Ha elmennél, talán. Innen... Itt kivel?

PIROS Éppenséggel ezért kell gyerek.

IRMUS Amese már nem gyerek.

PIROS Ahogy vesszük. Csak kész haszon, hogy nem kell pelenkázni. Meg ilyenekkel bajlódni. Nálunk jó sora lesz, ott a gyerekszoba az emeleten a játékokkal, amiket előre bekészítettünk... minek... kinek...

IRMUS *(idegesen felcsattan)* Nem hallod, hogy Amese már nem gyerek?

PIROS Még az. Attól függ, honnan nézzük.

IRMUS Honnan nézzük?

PIROS Ahonnan én nézem, onnan még az. Alig van még neki...

IRMUS *(idegbajosán járkálni kezd)* Onnan, ahonnan a Sándor nézi, már biztosan van neki...

PIROS Mi dolga magának azzal, hogy Sándor honnan nézi?

IRMUS Jól van, csak úgy eszemben jár.

PIROS Ott a nagy ház, kong tőlünk az ürességtől.

IRMUS A nagy ház nem minden. A nagy házat a lélekben kell felépíteni,
Piros.

PIROS Na, maga csak tudja, azzal a ménkű nagy lelkével. Szaladok, Sanyi
mindjárt jön vissza a Kováctól, és nem tudja, hogy itt vagyok.
(Bent megszólal a szaxofon.) A gyereket meg hagyja békén! Értjük
egymást?

IRMUS Hagyhatom. De akkor meg a Vendelé lesz.
(Hallgatnak, méregetik egymást és a lehetőségeket.)

PIROS A kurva anyját a Vendelnek. Az lesz az övé.

IRMUS Én is azt mondom.

PIROS De meg magának is a kurva anyját, hogy így egyetértünk.

IRMUS Én is azt mondom... a tiédet.

Mindketten el.

5. jelenet, melyben Sándor tájékozódik Amese szándékairól, miközben Vica tüzéhez is közel teszi a vasát

Sándor zsebre dugott kézzel, fűtyörészve érkezik. Játsszik a trikótól meztelenül hagyott izmaival, megfeszíti, elernyeszti őket. Igen elégedett. A teraszra is a falu bikájának gőgjével és nyugalmaival lép fel. Szomorúan kell tapasztalnia, hogy nincs közönsége, a terasz üres.

SÁNDOR

Vendel bácsi, meg van-e nyitva itt a teraszon, hogy innék egy nagyfröccsöt, tisztán? *(Behallgatózik a nyitott ajtón, de csak a szaxofont hallja.)* Szaxafonozik. Lehet, hogy odabent meg neki szaxafonozik, azért nincs ideje idekint. Akkor meg már annyira vannak ezek ketten, hogy az sok is. A Vendel bácsi meg az Amese! *(Nagyot csap az asztalra. A szaxofon elhallgat.)* Aha. Elhallgatott a szaxafon. Hát ennyire vagyunk! *(Amese dugja ki az orrát a teraszra.)* Szevasz Amese, nem is tudtam, hogy itt vagy. Azaz, tudtam valamit, mert hogy ment a szaxafon. A Vendel bácsi itt van? *(A lány tagadóan rázza a fejét. Hallgatnak.)* Csak jövet a Kovácstól, gondoltam, egy fröccsöt leöntök tisztán. Jól van, hozzá már egy nagyfröccsöt, de hideget nekem, ha már visszafelé gondoltam, hogy benézek, jövet a Kovácstól, itten... *(Amese indulna, de a férfi megfogja a kezét, közelebb húzza magához.)* De nem-e az Irmus nénit láttam ténferegni elfelé innen? Azt-e? Akkor jól láttam. Mit akart itt a banya? Nyilván telibeszélte a fejedet, hogy így meg úgy, meg mi több, meg amúgy... *(A lány kiszabadítja magát, besiet a söntésbe.)* Na, csak vigyázz vele, nagy kígyó a templomkoptató vénasszony, az anyja meg otthon nem-e éhezik, meg elláttatlan van egész nap? Köllenél neki cselédnek, köszönöm a fröccsöt, hogy az anyja elláttatva legyen, amíg ő a templom követ koptatja, vagy nem-e így gondolod? Na, bólogass már, Amese, legalább bólogass a Sándor bácsira... *(Megint a lány felé nyúl, aki most nem húzódik el. Sándor az ölébe akarja ültetni, de Amese ezt már nem engedheti. Inkább csak forgatja maga körül.)* Aszt, nagylány lettél, egyre-másra, mióta itt vagy, hamar majd legényt is kell neked szerezni, nem-e tudod magadtól is? Mutasd a Sándor bácsinak, hogy mennyire nagylány lettél? *(Vica halad el a terasz előtt, a gyűrűjét nézdegélve. Sándor gyöngéden és sürgősen eltolja magától Amesét.)* Nem-e a gyűrűjét nézve halad el előttünk a Vica? Szereti nézni a gyűrűjét.

VICA

(meghallja az utolsó mondatot, kacéran belenéz a férfi szemébe, egyenesen) Szeretem hát. Itt ül a Sándor bácsi?

SÁNDOR

Itt ülök. Te meg a gyűrűdet nézed folyton.

VICA

Tán a Sándor bácsit nézzem?

SÁNDOR

Nem-e lenne az jobb neked is, ha engem néznél? Gyere, ülj le ide egy kicsit, nincs neked sietős dolgod.

VICA *(az asztalhoz megy, de nem ül le, ez előnyösebb hosszú combjai láttatásában)* Dolgom az nincs. Le is ülhetek. De mit szólnak hozzá?

SÁNDOR Kik?

VICA Piros néni.

SÁNDOR Semmit se szólnak hozzá. Az meg azt szól, amit én mondok neki szólni. Na, ülj már le ide, Vica, aszt mutasd a gyűrűdet! *(Vica leül, mutatja a gyűrűjét, Sándor nekibuzdulva gyűri, szorongatja a kezét.)* Aha, szép gyűrű. Meg a kezed is finom hozzá.

VICA Nem fogdosná a kezemet, ha lehetne, Sándor bácsi...

SÁNDOR Nem volt fogdosás, csak a gyűrűt néztem. Nem-e innál valamit?

VICA Nem, én nem szoktam.

SÁNDOR Sose?

VICA Sose.

SÁNDOR És néha se?

VICA Néha se.

SÁNDOR Akkor majd szoksz.

VICA Majd akkor talán... most nem.

SÁNDOR *(elkezdi a kígyóbűvölést, a kígyó meg a tekergőzést, ágaskodást)* Azt mondd, hogy az Amesét a traktoros Janika a traktoron, az meg csak lóbálta a lábát... meztelen?

VICA *(elvörösödik, nem erre számított a szorongatás után)* Hagyjuk a múltat. A traktoros Janika is megéri a pénzét.

SÁNDOR Nem kell mindjárt mindent félre érteni. A traktoros Janika nem olyan.

VICA Nekem mondja a Sanyi bácsi? Tudom én, milyen a traktoros Janika.

SÁNDOR Nem vagyunk egyformák.

VICA Ezt meg hogy tetszik érteni?

SÁNDOR Hogy azt meg nem tudod, hogy én milyen vagyok.

VICA Miért kellene nekem tudni, hogy a Sándor bácsi milyen?

SÁNDOR Csak úgy mondtam. Hogy nem-e érdekes, hogy azt meg nem tudod, hogy én milyen vagyok.

VICA *(elbizonytalanodva, vagy inkább meglepődve)* Érdekes.

SÁNDOR Innen merre mész?

VICA Semerre. A traktoros Janika jön elé, ha végez a szállítással.

SÁNDOR Értem. Én meg megyek innen haza.

VICA Akkor ezt megbeszéltük.

SÁNDOR Nem-e van más dolgod is, mint a traktoros Janikát várni?

VICA Nincs más dolgom.

SÁNDOR *(feláll, de nem indul el. Vica kíváncsian néz föl rá.)* Akkor csak várjad a traktoros Janikát.

VICA Akkor csak várom.

SÁNDOR Na, szevasz, Vica!

VICA Csókolom, Sándor bácsi.

(Nézik egymást, Vica egyre nagyobb zavarban van. De az is lehet, Sándor van zavarban. Legfeljebb mind a ketten.)

SÁNDOR Aszt nem haza megyek ám még, Vica.

VICA Ha nem haza, akkor meg hova megy a Sándor bácsi?

SÁNDOR Hát csak ebbe az irányba, Vica. *(Elmutat a fejével, még annál is messzebbre.)*

VICA Az erdő felé?

SÁNDOR Afelé. Nem-e te mondtad?

VICA Én mondtam.

SÁNDOR Akkor tudsz mindent, Vica.

VICA Tudok. Már hallom a traktor hangját.

SÁNDOR Én is hallom a traktor hangját. Akkor én elmegyek ebbe az irányba. *(Még mindig nem indul, pedig már indulhatna.)*

VICA Menjen el, Sándor bácsi, abba az irányba.

SÁNDOR Aszt megjegyezted?

VICA Meg kellene jegyezzem?

SÁNDOR Ha éppen megjegyeznéd, nem-e lenne az jó, ha belegondolsz?

VICA Belegondoljak?

SÁNDOR Hát csak gondold bele. Aztán ne sokáig gondolkodj, mert haza is kell mennem átöltözni az estéhez.

VICA Megjegyeztem az irányt, Sándor bácsi.

SÁNDOR Akkor nem-e vehetem az irányt?

VICA Veheti.

(Sándor elmegy. Vica beleszagol a férfi asztalon hagyott poharába, de Amese kiveszi a kezéből, és elviszi. Fölerősödik a traktor berregése.)

6. jelenet, melyben Janika biztosítja Vendelt, hogy szó sem lesz több traktorozásról Amesével, ám Vicát nem leli a kocsmá előtt

Janika Amesével üldögél a teraszon. Ideges, és ezt nem is próbálja leplezni. Rettenetes erőfeszítéseket tesz arra, hogy összerendezze a gondolatait. Ez egyelőre nem nagyon sikerül neki. Amesével sem boldogul, ez is bosszantja. Semmi sem sikerül, és minden bosszantja. Rossz állapot.

JANIKA

Most akkor itt volt, vagy nem volt itt? Rosszul tettem fel a kérdést. Eldöntendő kérdést nem lehet némáknak föltenni. Ez jó, ez az *eldöntendő* kérdés. Ezt már megtanultam, és nem is ment ki a fejemből tegnap óta. Ezt az eldöntendő kérdést. Most akkor itt volt, vagy nem volt itt? Már megint nem sikerült föltennem jól a kérdést. Amese, figyelsz most rám? Fél órája várok itt, teljesen hiába. Lehet, hogy nem is volt itt a Vica. Most akkor itt volt Vica? *(Amese bólint.)* Na végre. Szóval, itt volt. És elment. Hova ment? Miért nem várt meg? Rendben, erre sem lehet válaszolni. Egyedül ment el? *(Amese bemeleg a kocsmába. Janika lemondóan rálegyint. Nem tudható biztosan, kire legyint.)* Erre persze lehetett volna igennel és nemmel válaszolni. Ezért kell tanulnom, hogy pontosan meg tudjam fogalmazni a kérdéseimet. Vica tehát itt volt. Elment. És nem várt meg. Én meg gürcölök itt éjt nappallá téve, hogy legyen meg a gyűrű. Megvan a gyűrű. Ő meg nem vár meg. Amikor nincs is semmi dolga. Mi dolga lehet? *(Vendel érkezik, nagy dobozokat cipel, alig látszik ki mögülük. Nem is nagyon hiányzik senkinek, hogy kilátszódjék.)* Na végre, Vendel bácsi, már azt hittem, sose kapom meg a fröccsömet. Fél órája várok már itt a teraszon.

VENDEL

Mi van? És Amese? Miért nem kértél Amesétől?

JANIKA

Eszembe se volt.

VENDEL

(nagyokat nyögve lepakolja a dobozokat, Janika tüntetőleg nem segít neki) Ha már olyan jókat szoktatok traktorozni... mezítláb... kérhettél volna is. Kítettél volna a fél órából.

JANIKA

Ja. Mondom, hogy nem volt eszemben. A Vica nem várt meg. Az volt az eszemben.

VENDEL

Itt volt?

JANIKA

Amese szerint igen.

VENDEL

Akkor itt volt. És miért nem várt meg?

JANIKA

Ezt kérdezem én is.

VENDEL

És Amese mit mond?

JANIKA

Semmit. Ezt nem lehet megkérdezni.

VENDEL

Amese! *(A lány kijön, hozza a két fröccsöt. Vendel hozzálát a dolgok tisztába tételéhez.)* Amese, miért nem várta meg a Vica a traktoros Janikát?

JANIKA Mondtam, hogy így nem lehet ezt kérdezni.

VENDEL Mi van? Majd akkor kérdezem másként. A Vica hova ment? Melyik irányba? *(Amese a fejével arra mutat, amerre elment Sándor, illetve Vica.)* Na látod, arra ment el.

JANIKA *(váratlanul ideges lesz a közlésre. Talán az irány nem tetszik neki.)* Arra? Mi a fenének ment el arra?

VENDEL Nem tudom, Janika. Biztos arra volt dolga.

JANIKA Vicának soha nincs dolga.

VENDEL Majd megmondja, ha visszajön.

JANIKA Ja. És maga, Vendel bácsi, maga megmondta már Amesének...

VENDEL Kuss! Amese, menj szaxafonozni. Mit izélsz itt nekem?

JANIKA Most akkor megmondta neki, vagy nem mondta meg neki, Vendel bácsi? A fenébe, ez megint eldöntendő kérdésnek sikerült... Persze, maga nem néma, akkor magának lehet föltenni...

VENDEL Te nekem ne tegyél fel kérdéseket, traktoros Janika. Te törődj a menyasszonyoddal, hogy nem várt meg.

JANIKA Ja. Nem várt meg. Pedig meg szokott várni. Lehet, hogy a gyűrű zavarta meg az agyát.

VENDEL Lehet. A gyűrű meg tudja zavarni a fiatal lányok agyát. Meg a traktorozás, meztelen lábbal, lógászva...

JANIKA *(felugrik, hadonászik, Vendel jól elmulat rajta)* Megint ezzel a traktorozással jön előtérbe. Mondtam már, hogy nem volt abban semmi. Akárha a kishúgom lenne... Olyan nekem az Amese... mintha a testvérem volna.

VENDEL Olyan?

JANIKA Ja.

VENDEL *(elkomorodik, minden súlyával a vézna fiú fölé nehezedik)* Akkor jó. De azért nem lesz több traktorozás a tudtom nélkül.

JANIKA Nem. Akkor magánál marad?

VENDEL Azt hiszem. Hol maradna?

JANIKA Vinnék?

VENDEL Mit vinnél?

JANIKA Nem én. Amesét mások. Adja?

VENDEL Mondom, hogy nem. Vinnék, de nem viszik. Marad.

JANIKA Mint mi?

VENDEL *(már nagyon idegesíti Janika ostobasága)* Mi mint mi?

JANIKA Amese, mint mi? Hogy marad... hogy marad?

VENDEL Ahogy eddig.

JANIKA Ja. Milyen fura dolgok történnek mostanában ebben a faluban. És a gyűrű? Az tetszik-e még, a gyűrű?

VICA *(kihasználja, hogy odavackolódhat Janikához, minél közelebb, annál kevésbé szemügyre vehető)* A gyűrű egyre jobban tetszik, traktoros Janika.

JANIKA Felülsz a traktorra hozzám?

VICA Most momentán nem ülnék fel... Megyek hazafelé.
(A válaszon mindketten meglepődnek, nézik egymást, Vendel őket.)

JANIKA Vinnélek.

VICA Sétálni van kedvem...

JANIKA Kísérjelek?

VICA *(némi habozás után győz a józan képmutatás)* Kísérhetsz.

VENDEL Fiatalság, bolondság.

VICA Azért már kezd megjönni az eszünk, Vendel bácsi. Nekem biztosan.

JANIKA Miért mondd? Én talán nem tanulok portugálul?

VICA De, tanulsz portugálul, traktoros Janika. A végén még viszed is valamire.

JANIKA Akkor jól van. Mehetünk. *(Viharászva, fogdosódva elmennek.)*

VENDEL Amese! Gyere csak, kislányom, valamit meg kell beszéljünk. *(Amese előjön, leül Vendellel szemben. Hallgatnak, nézik egymást.)*

7. jelenet, még később, melyben Sándor mégis visszatér, visszatér egy meghitt percre Vica is, hogy egy keveset kavarjon a dolgok állásán, később Piros itt talál rá Sándorra, és közösen egyezkednek Vendellel.

Vendel a színen Amesével, egy hadvezér hevesességével gesztikulál, magyarázza a lánynak a „stratégiát”.

VENDEL Amese, legyen legalább ötven kaszinótojas is, hadd egyenek a parasztok úri eledelt a Vendelnél, egyszer van úgyis csak terasz-
avató... Aztán, ha mégis meggondolnád azt a szaxafont, hogy fűjnál
rajta egyet-kettőt, a Sándornak a kedvenc nótáját, de hiszen miből
is tartana neked a Száz forintnak ötven a felé-t elfűjni... Mi van,
hogya a fejed rázod? Mi van? Hát annyira derogál neked a nekünk
való fűjás? Rendben, akkor ne fűjd, és eredj a kaszinótojasokat
csinálni... szépen, hiszen hát éppenséggel már mutattam, hogy
kell... *(Sándor érkezik, már sehol sem zilált.)* No, Sándor, mégis
beevett a rákfene a Vendelhez?

SÁNDOR *(meglepődik Vendel agresszivitásán, hirtelen nem is tudja, hogyan
reagáljon)* Be-e? No, ha be, akkor be. Az előbb is begyűttem volna,
de sokan voltak a teraszon.

VENDEL Mi van? Kik a sokan? A traktoros Janika meg a Vica neked az sok?
Meg én meg az Amese?

SÁNDOR Mondom, hogy nekem az sok... beszélgetéshez. Eggyel több,
biztosan... hogy sok.

VENDEL *(öregasszonyosan csípőre teszi a kezét. Jól áll neki.)* Eggyel? Ki az
az egy, Sanyikám?

SÁNDOR Magának se kell mindent tudni, Vendel bácsi. Nem-e ismer, hogy
ha mondok valamit, annak oka van annak.

VENDEL Oka. Hogy arról jöttél, amerről előtte a Vica is jött, és igen piros
volt a képe, annak oka van annak.

SÁNDOR *(épp leül, de fel is ugrik menten)* Ne kombinírozzon nekem itt,
hanem hozasson azzal a lánnyal egy fröccsöt, tisztán. Nem-e hiszi,
hogy én egy gyereklánnyal egy irányban haladnék valaha is?

VENDEL Na, inkább a fröccsért magam megyek.

SÁNDOR A lánynak szólt-e, ha már megkérdezhetem?

VENDEL *(az ajtóból replikázik, de már rutin a szöveg)* Nem rád tartozik, te
Sándor.

SÁNDOR Amikor basztat, akkor mindig Sándor vagyok, nem-e hogy ide a
rozsdás bökött?

VENDEL Ott lesz, ha a traktoros Janika megtalálja a nagyanyja holmijai
között.

SÁNDOR Kinek a nagyanyja, meg mit talál meg, avagy miféle holmik, amik
között a traktoros Janika megtalálja a mit?

VENDEL A rozsdás bököt.

SÁNDOR Aztán, hogyan van idekeverve szegény traktoros Janika, ide a bökőhöz?

VENDEL Csak úgy. Tudod te, vagy ha nem, majd eszedbe jut, amit nem tudsz.

SÁNDOR Ejnye, de nem-e bonyolultabb még a szokottnál is a Vendel bácsi?

VENDEL Csak van szemem.

SÁNDOR Azt majd a Janika a rozsdás bökővel kibökkenti onnan, ha nem vigyáz.

VENDEL *(visszasántikál Sándor asztalához, akit már teljesen felhergelte, hogy nem kapja meg az italát. Egy kocsmá mégiscsak egy kocsmá.)*
Mi van? Eztet meg mire mondd?

SÁNDOR Arra, amire maga mondta, hogy a traktoros Janika a nagyanyja megtalált rozsdás kötőtű-bökőjével a torkomba piszkál.

VENDEL De az ilyen meg olyan, de leginkább a kurva anyja világ, hát én jöttem abból az irányból, amelyikből a Vica jött, és az a mamlasz traktoros Janika itt kepeszkedett fél órát a rája várással?

SÁNDOR Mit nekem traktoros Janika! A maga pletykás kombinírozó agya, Vendel bácsi. Meg miegymás. Hozza a fröccsöt, ha már elindult érte egy órával ezelőtt, mert az embert a szomszédág úgy leszívja, hogy behorpad a homloka, most akkor nem-e kocsmáros maga, vagy inkább a Petrocselli...

VENDEL Mi van? Ne pimaskodjál már te János, mert leverlek, mint vak a poharat.

SÁNDOR Ezt már hallottam.

VENDEL Hol hallottad, amikor én találtam ki.

SÁNDOR Nyilván valami bábszínházban.

VENDEL Ne hergelj, te Sándor, mert ne hergelj, ha mondom, te Sándor!

SÁNDOR *(Vendel elé csapja az öklét az asztalra. Ezzel a hergelés teljesen más minőségbe csap át.)* Most akkor, nem-e rendeltem a fröccsöt, hogy hivatalosra hangoljam a mi beszélgetésünket, vagy nem-e rendeltem a fröccsöt, mert akkor most pótlólag rendelem a fröccsöt, hogy hozza már, mert én egészen el vagyok epedve.

VENDEL Mert mindig pofázol, azért nem tudok behatolni a pultig.

SÁNDOR No, csak hatoljon, ne ötljön, na, ez vicces volt, el kell ismernie, vicces volt, Vendel bácsi.

VENDEL Betegre röhögtem magamat...

SÁNDOR Tessék? Nem-e mondaná el érthetőbben a velem fennálló problémáját?

VENDEL Nincs nekem problémám veled. Csak éppen látok, amit látok.

SÁNDOR

Én meg nem. Nem látom a fröccsöm.

(Vendel ingerülten felugrik, berohan a kocsmába. Sándor értetlenül rázza a fejét. Amese hozza ki a fröccsöt.)

SÁNDOR

Na, most meg nem-e vagyok már arra se jó, hogy a Vendel bácsi hozza ki nekem a fröccsöt? *(A lány sértődötten menne vissza a söntésbe, de Sándor a könyökénél fogva visszatartja.)* Jól van, na, mit szomorodol el, örülök én, hogy te hoztad ki, mert tudod, Amese, az ember annak jobban örül, ha te hozod ki neki a fröccsöt, mint a Vendel bácsi, és nem-e jobban meg is méred, mint ő, mert te nem vagy vérbeli kocsmáros, a vérbeli kocsmáros szereti lefaragni kicsit a vérbeli fröccsöt... Akarod, hogy mutassak neked valamit, te Amese? *(Tervrajzokat vesz elő, az asztalra teríti, de előbb gondosan letörli a viaszosvászonról a víz- és borcsöppeket.)* Na, figyelj! Én leszek a falu leggazdagabb embere, Amese. Na, most még csak így nézel rám, de majd akkor csak úgy nézel rám, ahogy nem így. Na, én a Kovácsnál jártam, mert ő hívott ám, nem-e gondolnád, hogy én amolyan ajánlkozós vagyok? Azt azt mondja, hogy neki kellene vezeték, neki oda a panzióba, mert hogy a termálvizet a falu mellől oda csendeskésen elvezethetnék. A föld alatt nem látszik semmi elvezetődés, a vízből meg van elég. *(Fölkapja Vendel otthagyt szálmatömbjét. Némi habozás után birtokba veszi, nem rendeltetésszerűen, természetesen.)* Aztán, nézd, rajzolom, csak az a fukari Vendel meg ne lássa, hogy a számlatömböt elrajzolom itten neki, ez a csonk, a falu szélén a föld fölött aligha csak, itt meg a Kovács panziója, a két pont között van egy hosszú út, amit én vezetékkel összekötök, aztán meg hallgatni is tudok, ha a Kovács elég gavallér, azt ha a tervekért meg a vezetékért, meg a szakértelemért a Kovács elszámol velem, nem-e kaszálok annyit, hogy én legyek itt a jani? Na, nem a traktoros Janika, Sándor bátyád menő lesz itten, nem-e sztár, ha hiszed-e vagy sem. Most meg mit nézel úgy rám, mint egy báránka, a nagy szemeiddel, barikám, tisztán, mit nézel át rajtam, az ember egészen üvegnek érzi magát, ahogy nézel és átnézel rajta... Fogadjunk, hogy a Vendel bácsi már elmondott neked mindent... Na, mibe fogadjunk... Semmiben nem fogadunk, mert a feleségem járására ismerek a terasz felé közeledőben, csak nyugodtan eredj be a Vendelhez, fújd meg a szaxafonodat, mert éppen feleségem jön éppen itt. Na, eredj már, báránkám... *(Amese kérdően néz rá, mert Vica közeledik.)* Jól van, na, az ember nem-e tévedhet, ha a tulajdon felesége illetőségéről van is éppen szó? Mit állsz itt? Eredj, majd szólok, ha kifogyott a fröccs. *(Vicát mustrálgatja, fentről lefelé, lentől felfelé.)* Leülhetsz.

VICA

(fogvacogósan vakkan felé) Nagyon megtisztelt.

SÁNDOR

Csak mondtam, hogy elülhetsz.

VICA

Csak úgy, erre jártam.

SÁNDOR

Érdekesen, mindenki erre jár, és mindenki éppen csak úgy van a járása erre.

VICA Ha gúnyolódni tetszik a Sándor bácsinak, én el is...

SÁNDOR *(átnyúl az asztal fölött, megragadja a lány csuklóját, de nyomban el is engedi)* Nem-e vagy megsértődve valamin, te Vica?

VICA Én ugyan nem.

SÁNDOR Akkor rendben. Mert nem is lehetsz. Mert min is lehetnél megsértődve? Volt, ami volt, és úgy volt jó, ahogy jó volt, nem-e arról kell, hogy legyen a szó?

VICA De, jól tetszik beszélni a Sándor bácsinak.

SÁNDOR Aztán, marad minden kettőnk közt, ahogy az ilyesminek maradnia kell kettőn közt...

VICA Maradni marad, csak...

SÁNDOR Mi csak, te Vica?

VICA Csak... hogy máskor... megint... hogy lehetne-e az irány megint egyforma... *(Fejével kacéran az erdő felé int. Sándornak is ugyanaz jut az eszébe az irányról. Jól megértik egymást.)*

SÁNDOR És hát a traktoros Janika, az nem-e fontosabb neked, mint az irány?

VICA Ez legyen az én dolgom. *(Felkapja Sándor fröccsét, mohón beleiszik. A lefetyelés erotikusan közönséges.)* Érdekel is engem a traktoros Janika! Az még csak egy gyerek. El is megy az egyetemre, akkor meg mindegy is nekem, gyerek vagy nem gyerek.

SÁNDOR Te meg nem-e mész vele az egyetemre?

VICA Én ugyan nem. Érdekel is engem a traktoros Janika!

SÁNDOR Másodszor is mondd. Hát, pedig érdekelhetne. *(Végigsimít Vica karján, a lány macskásan nyújtózkodik az érintésre.)* Mert jó gyerek a Janika.

VICA Jó gyerek, de nem férfi.

PIROS *(eddig hallgatózott, most felkacsázik a teraszra. Sándor elkapja a kezét Vica karjáról.)* A Sanyi bácsi persze férfi, gondolod, Vicuskám?

VICA *(felugrik, ezt rendesen elcseszték)* Nem gondolom. De ha már rá tetszett kérdezni, mi lenne, ugye, a Sándor bácsi, ha nem férfi, ugye, lenne?

PIROS Megmondjam? *(Piros felkapja Sándor poharát, és a maradék fröccsöt Vica felé önti. Ötven százalékos a találat.)*

VICA Énnekem mennem kell, mert hogy vár a traktoros Janika a tehénistállóknál.

PIROS *(Piros megpróbál eléje kerülni, de ahhoz már nem elég fiatal)* Jó gyerek az, de nem férfi, ugye, Vicuskám?

VICA Nem értem, miről tetszik beszélni, Piros néni, leginkább csókolom, és már mentem is. *(Ruháját törölgetve elmenekül, Piros csak rálegyint. Sándorhoz lép, nézi az urát, nem lehet pontosan tudni, szerelem, vagy gyűlölet van a tekintetében. Előbbi inkább nem is.)*

PIROS Ez is?

SÁNDOR *(elfordítja a fejét, pedig érti a kérdést. Vagy éppen azért.)* Ki ez?

PIROS Neked jobban kell tudni... úgy néz rád, mintha te lennél a Svárcenegger...

SÁNDOR Mit nézel úgy rám? Nem-e én felnőtt vagyok, ő meg egy gyerek...

PIROS Te, Sándor, ha megtudom...

SÁNDOR Mit tudsz meg, ha?

PIROS Elnéztem neked az Irmust...

SÁNDOR Mi Irmust? Nem-e tagadtam, amikor kérdezted?

PIROS *(Piros a saját ölébe markol)* Hát mindenkivel, csak velem nem? Hát mindenkit, csak engemet nem?

SÁNDOR Te, ne hajszojlál engemet másokhoz... te hajszoysz engemet másokhoz...

PIROS *(megsemmisül a férfi mindennapos cinizmusán)* Te kurvapeccér.

SÁNDOR Innál valamit?

PIROS Te rohadék.

SÁNDOR Egy fröccs tisztán?

PIROS *(hosszú hallgatás után jó irányban ocsúdik)* Jöhet. Tudod mit? Most kellene Vendellel megbeszélni a dolgot.

SÁNDOR Nem-e elvetettük a dolgot már egyszer?

PIROS Ha nem hozzánk kerül, elviszi az Irmus.

SÁNDOR Vigye.

PIROS Vagy Vendelnél marad.

SÁNDOR Maradjon.

PIROS És a gyerekszobával mi lesz?

SÁNDOR Hátha összejön.

PIROS *(a férfi haját tépi, aki nem reagál rá, erős és dús a haja, pár szálért nem kár)* És majd a szentlélek meglep valamelyik éjszaka... mert te, édesem, már nem tudsz meglepetés okozni nekem azzal, hogy...

SÁNDOR Vendel bácsi! *(Vendel az újabb fröccsökkel jön.)* Vendel bácsi, nem-e megegyezhetnénk?

VENDEL Mi van? Meg. De miben?

PIROS Hát, az Amese dolgában.

VENDEL Abban máris megegyeztünk. Marad. Nálam. Nálam marad. Érthető?

PIROS És majd maga csinál nekem gyereket helyette?

VENDEL Mi van? Hát nem megpróbáltam, és nem ment... *(Elharapja a száját, de már késő. Megszeppenve habog.)* Szóval, izé, nem úgy is...

SÁNDOR *(Felugrik, bután mered hol Pirosra, hol Vendelre. Egyik meredésnek sincs értelme.)* Mi van? Hogy a Vendel bácsi... meg te...
(Hátrálni kezd, Sándor fenyegetően követi, le nem veszi tekintetét a rémült kocsmárosról, és szinte öntudatlan gonoszsággal borogatja fel az útjába kerülő székeket.)

VENDEL Mi van? Ugyan, Sanyikám...

SÁNDOR Most meg Sanyikám...

PIROS Régen volt. Előtted...

SÁNDOR Elöttem? Hát csupa szerencse, hogy sógorok lettünk... hiszen érti, na, úgy... lyukon által homályosan...

PIROS Nélkülem is azok lennétek.

VENDEL Mi van? Mik lennénk?

SÁNDOR Nem-e, hogy azok is lennénk?

PIROS Irmus!

VENDEL Mi van? Mi van Irmussal?

SÁNDOR Hát Irmus is, Sándor bácsi, az Irmus is?

VENDEL *(megáll, látja, hogy az ügye nyert, a verést legalábbis átmenetileg megúszta)* Hja. Emberek vagyunk.

SÁNDOR Hogy mindenki? Még hogy emberek. És Amese? Ő is megvolt?

VENDEL Álljon a pofád, mert belevágok.

SÁNDOR Aha. Nem-e rendben van, hogy megprüttykölte a feleségemet, megprüttykölte a szent öregasszonyt... *(Nekiesne Vendelnek, de Piros közbekottyintása megállítja.)*

PIROS Te is, csak ne járjon a szád!

SÁNDOR Meg. De véletlen volt.

VENDEL Az én életem is teli van véletlennel. *(Békejobbot nyújt, amit Sándor nem fogad el.)*

SÁNDOR Én meg nem-e ülök itt napra nap, és közben nem tudok arról se meg semmit, hogy a feleségemet kenegeti a Vendel bácsi.

VENDEL Nem is a Vicát...

SÁNDOR Ezt most mire mondja?

PIROS Sanyi! Te ezt a Vicust?

(Félresodorja a feleségét, de az belekapaszkodik a karjába. Egy kicsit együtt sodródna tovább)

SÁNDOR Most akkor hogy állunk az örökbefogadással?

PIROS Anyádat fogadjuk örökbe, édesem.

SÁNDOR *(kitépi magát a nő kezei közül, és mellbe taszítja. Piros az asztal mögé rogyan.)* Ízléstelen volt. A mama meg van halva.

VENDEL *(kezd elege lenni belőlük, meg már ki is került a figyelem középpontjából)* Nem kéne készülnötök az esti bulira?

SÁNDOR Buli, ezek után?

PIROS Mindig így volt.

SÁNDOR Nem-e igaz, amit mondasz.

PIROS Menjünk, Sanyi... Irmus volt már itt... az előbb óta?

VENDEL Nem volt.

PIROS Akkor menj előre. Megvárom az Irmust.

SÁNDOR Nem-e tudod, hogy az Irmus idejön.

PIROS Ide a rozsdás bökött.

SÁNDOR *(összenéz Vendellel, ha már nincs verekedés, akár barátok is lehetnek ismét)* Majd a Janika.

PIROS Mi van a Janikával?

VENDEL Nem férfi. Portugálul tanul.

SÁNDOR Majd a nagyanja kötötűje.

PIROS Nektek elment az eszetek.

(Már együtt röhögnek, mint régen. Elvégre rokonok is lettek.)

SÁNDOR Megyek. Aztán, ha hazajössz, csöndesebb legyél, mert nem lesz ott senki, és akkor megint elcsúszol a lépcsőn, ahogy a múltkor...

PIROS Dögölj meg.

SÁNDOR Megyek már.

(Elmegy. Néznek utána, azután zavartan egymásra.)

VENDEL Most akkor várunk?

PIROS Megmondta neki?

VENDEL Mi van? Mi van most veled is itten? Az ótvaros, tetves kurva istenbe, hagyjatok már lógva!

PIROS Rendben van. Akkor hallgassunk... a fene magába. Elmegyek haza inkább.

(Hallgatnak. Piros elmegy haza. Inkább.)

8. jelenet, melyben az eltángált Piros visszasettenkedik, hogy Irmussal megkösse a szövetséget Vendel ellen

A terasz üres. Piros érkezik, ruhája meglehetősen szaggatott, arcán kék-zöld foltok. Látszik, hogy Sándor rendesen eltángálta, tagadhatatlan a Vendel ügy miatt. Leül, de nem hívja Vendelt.

PIROS

Szaxafonozik, már megint. A Vendel meg biztosan hallgatja. Ül az ágy szélén, az Amese meg előtte állva fújja a szaxafont... az a vén szatír meg biztosan hallgatja. Az ilyesmi azért nem megengedhető. Ahogy ezek bent ketten, így. Bezzeg, amikor még áthallatszott a határon az ágyúzás, meg a bombázás, meg a repülők is be-berepültek a területre, akkor nem a szaxofont hallgatta a Vendel se, odabent, vele. *(Elkámpicsolodik, hirtelen nagyon megsajnálja saját magát.)* Mocskosul fáj a képem, ez az állat rögtön nekem esett, ahogy beléptem az ajtón, durr. Hogy így a Vendel, meg úgy az a kurva Vendel. Már lent is voltam a kövön. Meg én is kurva voltam, meg az anyám is. *(Veri öklével az asztalt. Vendel kidugja orrát az ajtón a zajra, de menten vissza is húzódik. Piros nem veszi őt észre.)* Most akkor miért nem a Vendelnek veri a pofáját ököllel, ha volt, ami volt, miért az enyémet? Ha meg örökbe fogadnánk, talán az Amesét is verné. Még ha csak verné? Nem verné, az Amese nem olyan. Nem olyan verésre való. Én se... voltam, amíg bírt az ágyban velem, akkor nem érezte sosem úgy, hogy le kell verni engem. Mintha én tehetnék róla, hogy most meg már nem bír. Hogy nem lesz gyerekünk, mintha én, de hogy, ha ő nem. *(Elszánt képet vág.)* Lesz gyerekünk! Ezt az Amesét odavesszük. Úgy lesz, elvisszük oda. Föl a gyerekszobába. Minden elrendezve odafönt neki. Még a játékok is. Aztán, ha meg amikor nem szaxafonozik, akkor játszhat a babákkal, meg a játékokkal. Nem olyan nagy még az Amese, hogy ne játszhatna. Ezek meg nem unják meg odabent, meg nem unják. Az fújja, áll, emez meg hallgatja, ül. *(Irmus közeledik, gyanakvó, lassú és elvetemült léptekkel.)* Na, a szentfazék, az éhes vigyorgásával. Jól megvárakoztatott.

IRMUS

Egyedül?

PIROS

Egyedül.

IRMUS

(nézi Piros előtt az üres asztalt) Fröccsöt se mérnek itt?

PIROS

Fröccsöt se.

IRMUS

A szaxafon meg csak megy, megállás nélkül megy.

PIROS

Megy. Az megy. A szaxafon.

IRMUS

Nem kéne pedig, hogy menjen.

PIROS

Nem kéne. Nem itt.

IRMUS

Úgy van, hogy nem itt.

PIROS

A Vendel ebből ne egyen.

IRMUS Miből?

PIROS Hát... Az Amese gyenge husikájából.

IRMUS *(gonosz kis mosollyal lehuppan a Piros melletti székre)* Abból aztán végképp ne egyen a Vendel. A gyenge husikából...

(Viharásznak, cinkosan, együtt.)

PIROS Meg kell előzni.

IRMUS Ha még nem késő.

PIROS Ha még nem késő... El kell venni tőle.

IRMUS Elvenni. Elvinni. Ha kell, erőszakkal.

(Feláll, az ég felé emeli az arcát. Piros követi a példáját.)

PIROS Erőszakkal. Ha kell. Elvinni. Elvenni.

(Összenéznek, Irmus most veszi észre Piros sebeit.)

IRMUS Helyes. Egyébként, mi van a pofáddal, Piros?

PIROS Ja, a pofámmal. Semmi sincs vele, Irmus néni.

IRMUS Az anyádat nénizd, édesem.

PIROS Bocs, elfelejtettem, hogy egy cipőben járunk... jártunk... Visszatérve a pofámra... megcsúsztam.

IRMUS Meg. *(Gúnyosan elvigyorodik.)* És elestél a lépcsőn.

PIROS Úgy van. A lépcsőn estem el. Honnan tudja?

IRMUS Mindenki tudja, hogy néha el szoktál esni a lépcsőn... és olyankor összetöröd a pofádat.

PIROS Ha mindenki tudja, akkor mire föl a csodálkozás?

IRMUS Nincs csodálkozás. Csak megkérdeztem.

PIROS Ne kérdezze meg, amikor az Amese sorsáról nyitottunk itt vitát.

IRMUS *(megkeményednek a vonásai)* Igaz is, az Amese sorsa. Nyissuk tovább!

PIROS Mi magunkhoz vennénk.

IRMUS Hogy a Sándor megfrissítésére...

PIROS Hogy örökbefogadásra.

IRMUS Én több hasznát látnám.

PIROS A gyerek nem haszon...

IRMUS Te már csak tudod.

PIROS Tudom. Jobban, mint maga. A gyerek nem haszon.

IRMUS Ezen már ne vitatkozgassunk el. *(Ravaszkásan felkaccant, fagyos kaccanás.)* Legyen közös.

PIROS Az Amese? Közös?

IRMUS Közös.

PIROS Hogy közös?

IRMUS Mondom, közös, egyszerűen. Megosztással. Nálad lakna, nálam meg... segítene.

PIROS Az én lányom de dolgozzon másra... más anyjára.

PIROS Abból nem eszik. Az én lányom nem lesz senki cselédje... onnan a
kisszobából...

PIROS *(elszánt és elkeseredett és tanácstalan)* A Vendel sem eszik belőle.

PIROS Hallgasson el, pióca!

PIROS Miért, eddig hogy beszéltünk?

PIROS Induljunk ki ebből. Nem maradhat a Vendélé.

PIROS Vegyük el. És aztán?

(Piros gúnyosan méregeti. Most ráatalál a tónusra.)

IRMUS Ketté. Még mindig jobb lesz neki, mint ha ennél a perverz Vendelnél.

IRMUS A Vendel perverz.

IRMUS Tudod azt te is, hogy perverz.

IRMUS Mondom, az. Ismertem a feleségét... *közelről*... Ő sok mindent mondott.

IRMUS Mindent. Sokat.

PIROS *(elgondolkodva sem érti)* De egy halott már nem él.

IRMUS Okosan mondod.

PIROS Mármost, nem tud tanúskodni.

IRMUS Nem is kell. Isten elég bölcs ahhoz, hogy elég legyen nekünk a hírbe hozás is... meg a panaszlevelek.

PIROS Akkor nem csak rágalom...

IRMUS Ne használj csúnya szavakat, még ha az lenne is. Kell a gyerek, vagy nem kell a gyerek?

PIROS Közösén?

IRMUS Közösén. De nálad fog lakni. Később elosztjuk.

PIROS *(hirtelen dönt, nehogy Irmus meggondolja magát)* Kell. De osszuk el igazságosan később. Úgy kell, ha fönt, a kiságyban...

IRMUS Akkor ne habozzunk! Vendel! *(Vendel kidugja az orrát, a szaxofon elhallgat.)* Vendel! Szomjas a vendég, két fröccsöt kérünk, tisztán!

VENDEL *(derekát tapogatva járkál előttük)* Mi van? Ti mit kerestek itt ilyenkor? Miért nem vagytok otthon, és készültök az esti teraszmegnyitóra?

IRMUS Csak erre jártunk.

VENDEL Mindig csak erre jártok. És még fröccsöt is akartok inni.

IRMUS Hozz magadnak is! Meghívunk.

VENDEL Nekem te ne rendelj - tőlem!

PIROS Ez közös rendelés... Vendel... bácsi.

VENDEL *(ezen még ő is megütközik)* Mi van? Mi van ezzel a közös rendeléssel? Ti rendelték nekem közösén fröccsöt?

IRMUS Tisztán.

VENDEL Aha. Ti akartok tőlem valamit. Na, ki vele, mit akartok!

IRMUS *(főlényesen, hiszen vendég)* Előbb a fröccs.

VENDEL Előbb az akarat.

PIROS Amese is kihozhatja a fröccsöt, nem törik le a keze bele.

VENDEL Ki fogja hozni, majd ha mondom neki. Mit akartok?

IRMUS *(hidegen, nyugodtan, férfiasan)* Nem maradhat itt!

PIROS *(hadarva kontrázik, attól fél, Vendel nem veszi komolyan a nyugodt beszédet)* Nem. Határoztunk, nem maradhat itt.

VENDEL Határoztatok? És ha határoztatok is, miért ne maradhatna itt?

IRMUS Mert itt nincs biztonságban.

VENDEL Nálad persze biztonságban lenne.

IRMUS Biztonságban. A szentegyház védelme alatt.

VENDEL Meg a tisztelendő reverendája alatt. *(Kényszeredetten kacarászik a saját poénján.)*

IRMUS Ne ízléstelenkedj, Vendel, mert megver az Isten!

VENDEL Vert már engem eleget, eggyel több, vagy kevesebb, nem sokat számít.

IRMUS Istenkáromló.

PIROS Perverz.

VENDEL Mi van? Már te is kezdod? Ki terjeszti ezt a... ezt a számárságot?

IRMUS *(a férfi elé pattan)* Én.

VENDEL Te?

IRMUS Én.

VENDEL És miért terjeszted?

IRMUS Mert igaz.

VENDEL Igaz? Honnan veszed, hogy igaz?

IRMUS A feleségedtől tudom.

VENDEL Mi van? A feleségedtől? Hagyd a halottakat békén, Irmus, ne keverd bele te a halottakat...

IRMUS *(hátrál a férfi elől)* Ez nem belekeverés. Leveleim vannak... Minden le van írva bennük...

VENDEL Mit akarsz ezzel mondani?

IRMUS Bíróssággal vetetjük el tőled... a kis szaxafonosodat...

VENDEL *(a terasz kövére köp)* Hogy a te pucerájod legyen...

IRMUS A nevelt lányom... *(Keményít még egyet az arcán.)* Igaz, megtanul majd dolgozni tisztességesen... nem csak fűjni a szaxafont éjt-nappal... neked. Bíróságra visszük az ügyet, Vendel... el fogjuk vetetni tőled.

VENDEL Remek. És nálad fog majd lakni, a beteg anyáddal meg veled, közös lyukban...

PIROS Nálam fog lakni.

(Nézik egymást, a két nő és a férfi, most igazi a gyűlöletük. Nem is nagyon tudnak mit kezdeni a helyzettel.)

VENDEL Értem. Közös gyerek lesz. Ilyen alapon nálam is maradhat...

PIROS Hogyan maradhatna Vendel bácsinál?

VENDEL Hát, ezek szerint a Sanyi lesz a közös apja, aki, ugye, mind a kettőtökkel... és mint tudjuk, én is mind a kettőtökkel... mi a különbség...

IRMUS Megmondtam, hogy perverz...

PIROS Szégyellje magát.

VENDEL Mi van? Én szégyelljem magamat? Táguljatok innen, amíg szépen beszélek!

PIROS Nem beszél szépen.

IRMUS *(visszaül, flegmán hátradől a széken)* Kérjük a fröccsünket. Vendégek vagyunk.

VENDEL *(Amese hozza a három fröccsöt.)* Kértem, hogy hozd ki? Ezeknek? Ezek nem vendégek. *(Vendel lekapja a tálcáról a két poharat, és a nők felé locsolja az italokat.)* Nesze, ez a tietek!

IRMUS Állat. Bíróságra vitetlek... ki fogjuk toloncoltatni...

PIROS *(ijedten)* Mit nem mond!

VENDEL Mi van?

IRMUS Azt mondtam, hogy kitoloncoltatjuk a lányt. Azt hiszed, nem tudjuk, hogy engedély nélkül van az országban?

VENDEL Mi van? Elvette az eszedet...

PIROS *(nem akar kimaradni, hát nem túl nagy meggyőződéssel, de magasan replikázik)* Igaza van. Ha kell, inkább kitoloncoltatjuk, de nem fogja megrontani...

VENDEL Takarodjatok innen!

PIROS Megyünk. És este már nem is jövünk...

VENDEL De, csak gyertek. Este megkapjátok a választ tőlem...

A két nő felháborodva távozik. Vendel szomorúan karolja át Amese vállát, bemennek a kocsmába.

9. jelenet, melyben felavatják a teraszt, végül Vendel elmond mindent, amit el kell mondania a többieknek, és semmi sem fordul jóra

A teraszon traktoros Janika és Vica üldögél. Az asztalokon boros- és pálinkás üvegek, szódák, poharak, a villanypóznáról néhány hervatag lampion csüng lefelé.

JANIKA Ez furcsa. Minden itt van, csak Vendel bácsi meg Amese nincs itt.

VICA Lehet, hogy bent vannak.

JANIKA Akkor szólna a szaxafon.

VICA Nem szól mindig a szaxafon, amikor bent vannak.

JANIKA Épp ez az. Miért vannak ezek csöndben odabent?

VICA Buta vagy, traktoros Janika. Ha szól a szaxafon, nem jelent semmit.

JANIKA De ha nem szól, az jelent valamit.

VICA Nem értelek, traktoros Janika.

JANIKA *(öntudatosan elhúzódik a lánytól)* Nem is te akarsz egyetemre menni, Vica.

VICA Nem én, traktoros Janika, ez a való.

(Vica olyan őszinte szomorúsággal néz rá, hogy a fiú megriad.)

JANIKA Jaj, bocsáss meg...

VICA Mondok neked valamit, traktoros Janika, de ne szólj közbe, kérlek. Mondom, ne szólj közbe. Végezni akarom, mielőtt jön valaki. Szóval, itt vagyunk mi ketten, így. Te, meg én. Mi ketten, mondom. Egy pár, nekem van egy gyűrűm, tőled kaptam, és szoktam az utcán is nézegetni, hogy lássák, hogy örülök neki. Mondhatni, mi ketten így jegyesek vagyunk. De mik vagyunk mi ketten, traktoros Janika, mondd, mik vagyunk így ketten, mi? Kértem, ne szólj bele... *(Fázósan húzza össze magán a szvetterét.)* Mi ketten csak szerencsétlenek vagyunk, külön-külön is, ketten is. Az köt minket össze, hogy azok vagyunk, nem a szerelem. Mi a szerelem, traktoros Janika? Hogy megfogdosod a mellemet az istállóknál, amikor nem látja senki? Az nem szerelem, az nem fogdosás. A csókolózás meg nem jó veled, mert nem jó a szád szaga. Most megmondom, mert most van ilyenem. *(Megragadja traktoros Janika derékszíját, rángatja, a fiú rémülten ellenkezik.)* Aztán, hogy kértem, hogy úgy is csináljunk, azt mondtad, hogy majd akkor, ha elvettél feleségül, akkor lehet úgy is. Hát hülye vagyok én, traktoros Janika, zsákbamacskát játszani a házasságommal? Még nem is láttam, mit hordasz a gatyádban. Ha kérem, se veszed elő. És ha nekem az nem jó? Ha kicsi vagy nagy? Ha az oldalamhoz nyomulsz, akkor sem érzem, hogy mozdulna. Ja, elmész egyetemre, ezt mondd. Meg emiatt hülyének is nézel. Mondok én neked valamit, traktoros Janika. Mész te, a lófászt mész te egyetemre. Portugál... Azt sem tudod, eszik vagy isszák a portugált. Ne etessük egymást, traktoros

Janika, elfáradtam bele, hogy azt csak így eljátsszuk, a szerelmeseket. *(Hátba vágja Janikát, aki csuklik egyet.)* Most meg mit hallgatsz?

JANIKA Azt mondtad, ne szóljak közbe.

VICA Most már közbeszólhatsz.

JANIKA Nem akarok.

VICA Akarj! Miért kellek én neked?

JANIKA *(kibukik belőle az őszinte)* Kinek kellhetnél másnak? Van még fiatal a faluban, akinek kellhetsz rajtam kívül? Nincs. Ilyen egyszerű ez, na.

VICA Máshonnan kellhetek másoknak.

JANIKA *(férfias, ettől komikus keménységgel)* Ha máshonnan idejönnek érted, a csavarkulccsal verem szét a szaros fejüket, de nem ám csak én, a Sándor bácsi is.

VICA Hogy kevered bele ide most a Sándor bácsit?

JANIKA Sehogy. Csak hogy megmondta kerek-perec nyíltsággal, hogy ha köll, akkor jön, és ott repednek a csontok.

VICA Mi közöd lenne neked ahhoz, ha máshonnan jönne hozzám valaki?

JANIKA *(egyre jobban belehergeli magát a féltékenységbe)* Ide ne jöjjön más hozzád, te itt vagy, meg én vagyok itt, és ez éppen elég. Te tetszel nekem, én is tetszem neked.

VICA *(fulladozva vág közbe, de még nem késik el)* Csak tetszettél, traktoros Janika.

JANIKA Már szóval nem?

VICA Már nem. Szóval, nemigen.

JANIKA *(megjátszott nemtörődomséggel simogatja a lány haját)* Majd visszaszeretsz belém.

VICA Nem lehet. Kiszerettem belőled.

JANIKA És a gyűrű?

VICA Nesze, a gyűrűd! *(Úgy húzza le az ujjáról a gyűrűt, hogy az egyből Janika elé gurul.)* Adhatod másnak oda.

JANIKA *(gondosan elrakja a gyűrűt)* Majd adom is oda másnak.

VICA Adod az Amesének, mi? Viszed traktorozni, mezítlábasan, ki a fasorba, mi? Hogy lógázza...

JANIKA Nem lesz ahhoz már semmi közöd, Vica. Ha viszem, ha nem. Elviszem, ha akarom, magammal az egyetemre is.

VICA Majd tanul ő is portugált, nem, traktoros Janika?

JANIKA Hagyjál már a gúnyaiddal. Csak mondanád meg, Vica, mi az igazság a mi kettőnk ügyében?

VICA Miféle igazság?

JANIKA Hát, ezt kérdem én is. Az igazságot. Hogy így megváltoztál irányomban.

VICA Megváltoztam. Így kell lennie ennek. Az ember változik.

JANIKA Megbölcsültél.

(A lány anyás szeretettel legyinti meg az arcát.)

VICA Elfáradtam.

JANIKA Hiszen naphosszat nem csinálsz semmit.

VICA Abba is bele lehet fáradni. Jönnek... végre!

JANIKA *(a zsebe felé nyúl, arcán riadtság)* A gyűrű...

VICA Na jó... add most vissza, majd megbeszéljük máskor...

(Sándor és Piros jön, mindketten kinyalakodva.)

SÁNDOR A szerelmesek. Vica meg csak nem-e mindig a gyűrűt nézi?

VICA Azt nézem, mert tetszik.

PIROS Hadd nézze, ha tetszik.

SÁNDOR Tőlem azt nézheti. A Vendel bácsi meg merre van?

JANIKA Nem lehet tudni. Idejöttünk, és nem volt itt. Csak italok az asztalon, ide készítve, voltak.

SÁNDOR Ühüm. Az asztalon az italok, valóban.

PIROS Ha itt lenne, nem lennének kint az italok, hanem hozná ki őket, a Vendel bácsi.

SÁNDOR Alighanem úgy. Nem-e elment valahova.

VICA Hacsak úgy nem.

SÁNDOR *(bekukucskál, de még neki is üres a söntés)* Akkor ki itt a legfiatalabb?

VICA Én.

SÁNDOR Nem úgy. Férfiban.

VICA *(gúnyosan méri végig Janikát)* A Sándor bácsi.

PIROS Bátor gyermek ez a Vica...

JANIKA És én meg már nem is vagyok itt?

VICA Itt vagy.

SÁNDOR Nem-e itt van tényleg a Jani gyerek?

PIROS Talán nem tartod férfinak a traktoros Janikát, Vicuskám, hogy csak így lekérdezed a Sanyit?

VICA Ha férfinak tartja magát a traktoros Janika, akkor töltsön... én nem bánom.

(Sándor megkönnyebbülten törli meg izzadó homlokát. Piros észreveszi, gyanút fog.)

PIROS Nem válaszoltál.

VICA *(cserfes elszántsággal ellenáll)* Nem kell mindenre válaszolni, Piros néni.

SÁNDOR *(menti magát, Piros védelmére kel)* Nem-e köll? Ne légy bezárkózott ennyire, Vica!

VICA Így vagyok most. Majd leszek másként is... majd máskor.

PIROS Ebben biztos vagyok...

JANIKA De hol ez a Vendel? Na, egészségünkre. *(Ismét tölt, ismét isznak Sándorral. Majd még legkevesebb kétszer. A nők némán bámulják az akciót.)* Na, a férfiak így szoktak inni. Nem kell ez a nézés, ha így.

PIROS Aztán a végén meg az asztal alatt elszalad a róka.

SÁNDOR Te ne rontsd itt a hangulatot, Piros, ezzel az óhéber dumával, ne rontsd itt, amikor épp csak elkezdődött a teraszavató...

PIROS Vendel nélkül.

JANIKA Irmus néni sincs itt.

PIROS Jön az, már látszik a kalapja a templom felől.

SÁNDOR Kalapja? Az Irmus kalapban? Meg kell dögleni.

(A két férfi torka szakadtából röhög a kalapon.)

VICA Miért ne lehetne kalapban? A kalap az ruhadarab.

SÁNDOR Ruhadarab a kalap? Itt? Minálunk? Nem-e inkább csak röhej a kalap itt, minálunk?

PIROS Nem csak a kalap, az élet is röhej itt, és mégse röhögsz rajta... Ne mutasd neki!

SÁNDOR Nem mutatom neki.

IRMUS Együtt a társaság?

JANIKA Csókolom, Irmus néni. Szép a kalapja... *(Röhögnek, de Irmus nem foglalkozik velük.)* A Vendel bácsi nincs itt... Meg az Amese sem.

IRMUS Nincsenek itt? Bent megnéztétek őket?

VICA Nem néztük, csak szölongatás volt. Tényleg szép a kalapja... *(A férfiak megint röhögnek, Irmus változatlanul nem törődik velük.)*

IRMUS Akkor nézze meg valaki.

SÁNDOR Nem-e az Irmus néni nézné meg, hogy van bent-e valaki a Vendel bácsi vagy az Amese közül - ha már ilyen tényleg szép a kalapja? *(Röhög, de Irmus tartózkodóan helyre teszi.)*

IRMUS Engem utál. És hagyjátok már a kalapomat...

SÁNDOR Az jó, ha utálja. Akkor csak továbbra is magát fogja utálni a kíváncsiskodásáért, nem bennünket, ha benéz.

PIROS Maga közöttünk a legtekintélyesebb... Irmus.

SÁNDOR Nem-e a legtapasztaltabb... is.

IRMUS A legöregebb.

VICA Tessék csak benyitni... kicsikét.

IRMUS *(legyint egy szomorút)* Hát... benyithatok. De előbb töltsetek nekem egy fröccsöt, tisztán. *(Iszik, az ajtóhoz megy, benyit.)* Jaj... semmi, csak árnyék. Megijedtem. Senki. Van itt valaki? Senki. Nincs válasz. Ezek nincsenek itthon... Elmentek.

PIROS Hova mentek el?

IRMUS Nem voltam itt.

VICA Vásárolni...

JANIKA Ketten?

VICA Lehet, hogy ketten járnak.

PIROS Járnak? Ketten járnak vásárolni?

VICA Csak úgy mondtam.

SÁNDOR Nem-e célozni akartál valamire?

VICA Nem. Semmire.

(Tanácstalanul hallgatnak, néznek maguk elé. A csönd egyre kínosabb.)

JANIKA Jó lesz már, hogy elmegyek az egyetemre.

IRMUS *(felrobban)* Hagyd a szaros egyetemedet most, traktoros Janika, nem annak az ideje van a beszédben. A Vendel el van tűnve...

PIROS Az Amesével.

SÁNDOR Már miért lenne eltűnve? Csak nincs itthon.

IRMUS Hol lenne?

SÁNDOR Hacsak nem valahol, ahol dolga van. Töltsünk, hogy addig se száradjunk, míg elő nem kerülnek.

(Nevet, de most nem nevet vele senki.)

PIROS Irmus, én rosszat sejtek.

IRMUS Nem kell hozzá sok ész és nagy sejtelem.

PIROS Ez a Vendel mindenre képes.

VICA Gondolja a Piros néni, hogy...

PIROS Mit gondolok én?

VICA Hogy netán... megölte?

JANIKA Miket nem mondasz.

(Piros megorzad, rossz idegeinek nem is kellett több.)

PIROS Nem gondoltam, de most már gondolom. Miért ne ölhetne volna meg a Vendel Amesét?

SÁNDOR Miért ölte volna meg?

IRMUS Hogy ne tudjuk örökbe fogadni.

SÁNDOR Ahhoz nem kell megölni senkit, hogy ne tudják örökbe fogadni. Kell-e megölni, nem tudom.

PIROS A Vendellel más a helyzet.

IRMUS A Vendel nem egészen normális.

SÁNDOR Hát ha magukkal kettőjükkel is...

PIROS Te is kettőnkkel... *(Észreveszi, hogy Vica összerendezzen.)* A kis Vica meg hogy elpirult ott az asztal másik felén...

IRMUS Elpirult? Aztán, miért pirult el a Vica az asztal másik felén?

VICA Engem hagyjanak ki ebből... megértették? *(Föl akar ugrani, de traktoros Janika elkapja a karját, visszanyomja az asztalhoz.)* Engedj el, traktoros Janika!

JANIKA Ülsz! Ez már engem is érdekel.

PIROS *(hisztérikusra vált a hangja)* Jobb, ha vigyázol a lépcsőn, Vicuska!

VICA Kígyó.

JANIKA Mi folyik itt? Mi ez a pirulás meg lépcső?

SÁNDOR Te csak törődj az egyetemiddel, meg a protugállal, traktoros Janika, nem-e az a dolgod?

JANIKA Engem ne ugasson le a Sándor bácsi sem... ilyenkor, ha felment bennem a zab.

(Jelentősen fölemelkedik, Sándornak se kell több az emelkedéshez.)

SÁNDOR Nem-e azt mondtad, ne ugassalak le, te takonypóc?

JANIKA Ne ugasson le, mert kiontom az összes belit.

SÁNDOR Jé, a traktoros Janika birkózó szart ebédelt, hogy ilyen erős és bátor.

(Összeakaszkodnának, de Vica közéjük ugrik. Mindkét férfi hozzá nyomja a testét, állószendvics alakul ki.)

VICA Hagyja békén a traktoros Janikát! Igenis elpirultam. Megvolt rá az okom.

SÁNDOR Maradj csöndben, te!

PIROS Csak hadd beszéljen... ha megvolt rá az oka.

IRMUS Erre már én is kíváncsi vagyok.

VICA Csak annyit akarok mondani... hogy hagyja békén a traktoros Janikát... senki ne bántsa a traktoros Janikát, az én gyűrűs vőlegényemet... igyanak tovább, békességgel.

IRMUS Nem ezt vártam. De térjünk vissza a Vendel ügyére.

VENDEL Mi van? Miféle ügyem van neked, Irmus? *(Vendel előlép a takarásból; nem a házból jött ki, valahol volt, ha jött.)*

IRMUS Hol van Amese?

VENDEL Mire föl a kérdés? Isten hozott benneteket a teraszavatón! Na, mit szóltok, milyen szépen feldíszítettük nektek a kis kócerájt? *(Mindenkinek tölt, magának is. Koccintanak, isznak.)* Na, azért ti is rendesen kiritttyentettétek magatokat. Megtiszeltetés...

PIROS Hol van Amese?

VENDEL *(rejtélyesen, kicsi gúnyosan, de mosolyog)* Megint egy kérdés. Csupa megoldatlanság, talány az életünk mostanában. Kaszinótozást ki kér? Van rohadásig. Mindenki a vendégem, annyit ehetek, amennyi belétek fér.

SÁNDOR Én kérek. Nem-e a vendégei vagyunk, mit néz így rám most meg mindenki... de ki is tudom fizetni, akár az egész kocsmát meg tudom venni... holnap... vagy holnap után...

VENDEL De kicombosodtál, Sándor. Ez már tetszik.

SÁNDOR Ki. Nem-e ki volt a Kovácsnál hévíz ügyben? A Kovács nem tréfál, a panzióban jó meleg víz lesz, én meg milliomos leszek, Vendel bácsi, és be nem teszem a pofámat ebbe a légyszaros kocsmájába itt neked többet meg soha.

VENDEL Úgy legyen, Sanyikám, ahogy mondod.

PIROS *(ráncigálja a férje kabátját, szégyenkezik)* Be vagy rúgva, fecsegsz összevissza...

SÁNDOR Te ne pofázz, mert hamar leesel a lépcsőn, Piros.

JANIKA Megint lépcsőznek. Elszáll az agyam.

PIROS *(megszégyenülten pislog körbe)* Rá kell hagyni. Már részeg.

SÁNDOR Anyád, nem-e hogy az anyád a részeg...

VENDEL Békesség. Hozom a kaszinótozásokat.

IRMUS *(testével teszi lehetetlenné Vendel behatolását a söntésbe)* Én meg a rendőröket.

VENDEL Rendőröket? Őket nem hívtam meg kaszinótozásra.

IRMUS De én hívni fogom őket.

VENDEL Aztán meg, minek ide rendőr?

IRMUS Hogy elfogjon téged, Vendel.

VENDEL Mi van? Nem kell engem elfogni, itt vagyok, la. Még csak nem is szaladok... Legfeljebb a konyhába mennék, a kaszinótozásokért.

PIROS De hol az Amese?

VENDEL Kérdezzétek meg tőle!

VICA Itt van az Amese?

JANIKA *(benne is felébred a szörnyű gyanú)* Ha itt lenne... akkor itt lenne... úgy értem... hogy akkor itt lenne.

VICA Ezt jól megmondtad.

VENDEL Megyek a kaszinótojasokért.

(Próbálja elcibálni a szétvetett lábbal posztoló Irmust az ajtótól, sikertelenül.)

IRMUS Nem mész!

PIROS *(hátról kapaszkodik Vendel kabátjába)* Itt marad!

VENDEL Mi van? Parancsol az én házamban nekem valaki?

PIROS Hol van Amese?

VENDEL Mi közöd hozzá!

PIROS Az, hogy a lányom.

VENDEL Mi van? A lányod?

PIROS A lányom. Sanyi, szólj már neki, az istenit a részeg pofádnak.

SÁNDOR Vendel bácsi, nem-e szoltunk, hogy örökbe akarjuk fogadni, vagy nem-e akarjuk, mit tud erről mindent?

VENDEL *(előbb egyenként kiszabadítja magát a nők fogságából)* Szóltatok. Én meg mondtam, hogy nem adom.

IRMUS De én megmondtam, hogy bíróság elé viszem az ügyet.

VENDEL Vidd!

IRMUS Viszem is.

VENDEL Vidd! Én meg hozom a kaszinótojást, ne hiába dolgoztunk Amesével...

JANIKA Miért nem hozza Amese, ha itt van?

VENDEL Mondta valaki, hogy itt van?

JANIKA Ha nincs itt, hol van?

(Vendel idegei sincsenek acélsodronyból, elveszíti a fejét végre.)

VENDEL Mi közöd hozzá neked is, mi? Itt nincs.

IRMUS Mondtam, nem?

VENDEL Mit mondtál?

IRMUS A többiek tudják.

VENDEL Ha mondtad, akkor biztosan igazad volt.

IRMUS *(a Pirostól eltanult hisztérikus regiszterekhez eljutva)* Halljátok? Mondtam! Sándor, fogd el, te vagy a férfi!

VENDEL Mi van? Engem fogjon el a Sándor?

PIROS Fogd el, mi meg hívjuk a rendőröket.
(Vendel most látja, hogy őrzőgőfűriákkal akadt dolga.)

VENDEL Ti teljesen megbolondultatok! Sándor, csak nem ülsz fel ezeknek a megvadult némbereknek?

SÁNDOR Nem-e mondja meg, hol van Amese, vagy felülök.

VICA *(sírásra görbül a szája)* Ne bántsák a Vendel bácsit!

JANIKA Nem bántja senki, de meg kell mondania, hol van Amese. Ez faktum.

VENDEL A traktoros Janika! Akárha férfi lenne... beszél, és keményen. Mi van?

JANIKA Az van, hogy vagy megmondja, hol van Amese, vagy...

VENDEL Mi vagy?

(Vendel olyan erősen nézi, hogy Janika elveszíti a fonálát.)

JANIKA Mi vagyok?

VENDEL Egy darab szar vagy, de a kérdés nem rád vonatkozott. Vagy megmondom, vagy?

SÁNDOR Vagy kinyuvasztjuk, ahogy maga az Amesét nem-e kinyuvasztotta az előbb.

VENDEL Én az Amesét?

SÁNDOR Maga, maga.

IRMUS Te, te.

VENDEL Ne tetézz itt nekem, te szentfazék. Ha éppen tudni akarjátok...

PIROS Tudni akarjuk...

VENDEL Hát jó, akkor tudjátok meg...

VICA Ha szörnyű, akkor én inkább elmegyek innen...

(Vendel gyöngéd türelmetlenséggel visszatessékeli a székéhez.)

VENDEL Semmi szörnyű. Minden úgy történt, ahogy történnie kellett.

IRMUS Mondom én...

VENDEL Mi van? Ne mondjál te semmit! Amese most már jó helyen van.

PIROS Jó helyen? Milyen helyen?

VENDEL Mondom, jó helyen. Ahol már nem éritek utol... de én se... senki...

(Leül, tenyerébe támasztja az állát, nem mint a ki gondolkodik, hanem mint aki kétségbeesett és szomorú.)

PIROS Uram irgalmaz... ez tényleg megölte.

SÁNDOR Ha pedig tényleg megölte, nem-e ölöm meg én is mindjárt magát, vén szarházi tömeggyilkos.

VENDEL *(rájuk sem néz, elnéz, távolabb hegyek)* Ki beszél itt megölésről... rajtatok kívül?

IRMUS Ha nem ölted meg, hova tetted?

VENDEL Ott van, ahol lennie kell.

VICA Él?

VENDEL Mi van? Persze, hogy él. Hát gyilkos vagyok én?

PIROS Perverz. Az ilyen képes gyilkolni...

VENDEL *(az arc felemelkedik a tenyérből. Mást jelent.)* Kuss, Piros! Ezt ne halljam meg még egyszer!

PIROS Sanyi, hallod hogy beszél velem?

SÁNDOR *(nem ér rá most Piros problémájával foglalkozni)* Kuss! Jól beszél veled. De a tárgyra, nem-e térne rá végre, Vendel bácsi, mert a türelmem már kifogyott a seggem alól.

VENDEL Ma délután kézen fogtam, és elindultunk az erdőbe...

VICA *(újra rugóra pattan)* Én mégis jobb, ha elmegyek.

JANIKA Ülsz!

(Vica ül. A rend silány formája visszaáll közöttük.)

VENDEL Aztán csak mentünk, mentünk, tudjátok, hogy én minden utat ismerek az erdőben...

PIROS-IRMUS Tudjuk... bocs... milyen hülyeség...

JANIKA Csak nem azt akarja elmesélni, hogy az erdőben...

VENDEL *(nem hagyja zavartatni magát, így nem tudható, épp kitalálja-e az erdei történetet)* Csak mentünk és csak mentünk, és egyszer csak nem magyarul beszéltek körülöttünk az emberek, és akkor azt mondtam neki, menj, őzikém, most menj, és keresd meg, aki enni ad neked, és aki tetőt ad a fejed fölé, a tiéd között.

VICA Nem értem.

JANIKA Én sem egészen, de nyilván többet értek belőle, mint te.

IRMUS Én értem.

PIROS Én meg sejtem.

SÁNDOR *(meg sem kísérli a küzdelmet a megértéssel)* Meg miféle őzekkel találkoztak az erdőben menet? Nem-e vadászni vitte az Amesét a Vendel bácsi?

IRMUS Most akkor mi van?

VENDEL Most akkor az van, hogy elüldöztétek tőlem Amesét, hát majd csak megsegíti az istened, vagy segít magán... ott.

IRMUS *(abba a tájba köp, ahová Vendel szokott)* Kőből van a szíved, Vendel.

VENDEL Nem az enyém, te buggyant szentfazék.

PIROS *(szeretne már érteni is valamit)* Visszavitte... amoda... ugye, azt mondja, hogy visszavitte?

VENDEL Azt. Visszavettem az övéihez.

VICA És a határ?

VENDEL Határ? A madártól nem kérnek útlevelet, a vadaktól sem...

JANIKA *(még él benne az ellenkezés emléke)* De hát Vendel bácsi nem madár... se nem vad... csak egy kicsit, néha...

VENDEL Előttem itt nincs határ. Itt nőttem fel...

PIROS Hagyjuk az önéletrajzot. Kilökte a nagyvilágba azt a szegény gyereket?

VENDEL Ti löktétek ki.

IRMUS Megátalkodott.

VENDEL Szentfazék...

SÁNDOR Akkor most mi van az Amesével?

PIROS *(rázni kezdi a tehetetlen nagy testet)* Értsd már meg, átvitte a határon... amazokhoz... és otthagya.

SÁNDOR Otthagya? Nem-e lesz most ott egyedül az Amese?

VENDEL Egyedül lesz. De szabad lesz.

VICA Miért nem maradhatott itt?

VENDEL Láttál te már állatkertben őzikét?

VICA Én még soha nem jártam állatkertben.

VENDEL Akkor ne is láss. Nincs annál szomorúbb látvány...

(A teraszt őszinte és keserves tanácsstalanság uralja el.)

SÁNDOR Akkor, ha nincs az Amese, akkor most mit fogunk csinálni?

VENDEL Iszunk.

SÁNDOR Nem-e jó gondolat, hát nagyon jó gondolat, iszunk.

VENDEL Hozom a kaszinótojasokat.

JANIKA *(egy leendő egyetemista félelmével)* Mi az a kaszinótojas?

SÁNDOR Nem-e mindegy most már, hogy mi az a kaszinótojas? Nem lehet rossz, hacsak nem jó...

(Innentől bölcs egykedvűséggel várják a kaszinótojasokat - és az előadás végét jelző függőnyt vagy sötétet)